

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 1]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 29. Juli 1493

De liberis agnoscendis vel alendis parentibus vel patronis vel libertis

[urn:nbn:de:bsz:31-319110](#)

Erum *r* qdem ad qd
nē vide que no. bar. in. l.
ij. s. si publi co. j. d. adul. m. v. iij. qro de quo late p. gra. et inno. m. l. gall. s. si eius. j. de lib. et posth. bene facit l. ij. C. quē admodum. test. ap. ibi fm. ll. mores et locorum ec. et viō bal. m. l. eos. C. d. app. Joā. an. de arbi. m. c. statutū bene facit qd no. dicit inno. m. c. di lecti. d. offi. ordi. adde qd Bal. de pa. g. s. i. v. h. ll. et p. sue tudes dixit no. arg. q. si cā ē comissa fm. ll. et p. sue tudes ter raru. termi nanda q. po tius d. ter minari fm. bonas p. sue tudes q. h. ll. et talis seruat boni tate arbitris nō mez ius cō d. eo qui mit. in pos. cā rei ser. c. cū venissent et viō cy. C. d. testa. mul. l. captator rias: et dixit Bal. in. l. i. C. de ser. et aqua. q. libe lus p. sun dari sup. cō suetudine: et Inno. i. c. i. dilecti. d. of si. delega. et ter. i. l. h. C. de inur. et ad hoc vide bal. in. l. ob seruare. s. p. fici. in. xxx i. q. d. offi. pco. et m. l. h. et figs. s. q. sum figs cautio. et i. l. i. C. d. p. col. Et qd no. ro. in rub. de arb. in. xv. q. one adde quod no. bal. in. l. generaliter in. v. coll. de ep. et cleri. Inno. i. c. certificari d. sepul. et dic bal. q. i. g.

matrimonii nō fuisse: vt. l. si cōcubina. s. e. dicit gl. q. bodie p. h. fe locū solū vtilis q. cā sperate mortis amouit: et uide gl. que icipit sūt ergo z. c. vsqz ad finē. Idē dicit gl. s. e. sup rub. h. hoc nō vī verū p. d. l. si mulieri. quā gl. allegat: q. ibi fu it secutū diuortiū. dy. dicit fateor q. vba legis d. ficiūt: tñ possimus dicere q. ex mēte dēt vtilis: et hoc tenēt oēs: et L. y. in. l. i. C. eo. et p. baf p. l. ob res. fm. vnālē. s. e. hoc habeo p. uerissimo: et p. bo p. rōnē. Sz p. tra istō vī. s. e. l. p. tra vīz. g. Sz si morte: et l. si. pp. ter res. s. f. Itē cū ista actio nūq. p. petit marito: nō ergo transit ad heredes ei. Breuer r. n. d. eo q. h. s. h. alias actiōes vna cū ista si dicit nūq. p. petit. nego: q. p. stāte matri monio p. videt h. fe actionē in factu: ut. l. ij. C. e. Nā ipa: et actio rerū amotarū nō differūt: ut no. gl. in simili. s. ad. l. acq. l. quēadmodū. s. nia gistrat: et l. de pecoribus. C. ad. l. acq. C. Pro cedo vltierius. nā d. hic iuregētū z. c. vī q. actio sit d. iuregētū. cōtra. l. ij. s. deinde. s. de ori. iur. Propter h. c. l. vltiramō. dicit q. ē vez. q. actio est de iuregētū. Sz ista ē materia legis. ex hoc iu rede iusti. et iu. dicit ēt ipsi vt. Ia. de are. q. si suis set illo tpe quo actio nō fuit accepisset multā pe cuniā mutuo. tex. r. n. d. er q. nō erat actio. Sz manu regia siebat. vt. l. ij. in. p. n. s. de ori. iu. vt. fit. Hene tis: et apud tartaros. Sz iurisconsulti et imparatores introducerūt postea actiōes subtiliter ituētes: et h. d. l. f. C. d. p. scri. long. t. e. Ad illam. l. r. n. d. eo q. actiōes sūt d. iure ciuli: et iurisconsultus arguit q. si d. iuregē. quo nō erat actio siebat exactio: multo ma gis hodie cū sit actio vide gl. que icipit: q. iuris z. c. sed q. re dicit iuregē. i. naturali cū sint spēs op posite: et separate: ut. l. i. i. f. s. de iusti. et iure. gl. r. n. d. er: et vide in gl. ibi: Sz certe z. c. habes similem gl. in. l. stichū. s. naturalis. j. de so. et tex. in. l. cu. amplius circa finē. de reg. iur. C. L. o. trariū vī te nere gl. q. ex naturali obligatiōe orias actio in. l. si fideiussor. j. de fideiuss. Sz illa gl. nō dicit verūz et intellige eā. put gl. loqf in. l. naturalis. j. d. actō. et ob. uel aliter p. r. n. d. er ad. z. trariū. s. d. iuregē. p. cōdici addita tñ actiōe de iure ciuli. vltimo dic q. iugētū vocaſ ius ciuile vel expōe: ut. dixi sup tex. i. iure. a quo sū p. sit originē ius ciuile nō curo expone. put uis. Sz Istaz. l. induco in ar. ad. q. et cōsueui for mari in. l. de qbus ago: et p. eto in libello eū cōdēnari scōm formā iuris et statutorū: an iste libellus p. cedat. et dicit qdā qd non q. apponit actiōne de iure cōi: et p. ditionē de iu re statutor. p. tra. s. eligere. C. Sz z. trarium dico qdā vba h. n. t. interptari scōm p. ferentē in iudicio: vt. l. si. qs. itētiōe. s. d. iudi. et mō q. n. dico scōz ius et formā statutor. i. scōz statuta a iure approba ta fm. h. c. l. fm. quā glo. exponit. id est d. iure ci uili approbato z. c. Et p. hoc vī casus in iure ca nonico. ex de eo q. mit. in pos. cau. rei ser. c. cum venisser. Uel interptab. i. cōdēnet fm. ius: et p. ce dat fm. formā statutor. uel intelligi. i. h. iura nō reprobata p. statuta h. s. q. actori vtili. vīlū fuerit.

Eru. *r* Queris vīz ista p. ditionē in famet gl. dicit q. nō: vt. j. de actio. et obli. l. cessat. qd intellige de iure. sed d. facto infamat vt. j. de iurepa. l. precium: et l. si. patronus: et l. si. parent. j. de obsequijs.

Eru amotarū. Legif modis: et fm. primā lec. h. d. Actio ciuilis p. posita ab uno nō differit. p. pter accusationē criminale. p. ppositam ab alio. h. d. C. Opp. C. de adul. l. adulteri. glo. dat duplice sol. vnā q. ibi criminis: et ciuilis p. ponebanī iter eosdem. hic iter di

uersos: et ista est vba in se. Uel aliter: et ista est se cūda lec. Accusans criminaliter nō p. o. recomue niri ciuiliter: vt in p. trario. Sz unus: et idē p. o. tage re ciuiliter: et criminaliter: vt h. et rō solutiōis po test esse ista q. accusat vir: et agit mulier ciuiliter ista sūt p. iudicia; q. si mulier quincis p. dit do te: vt. l. cōlensu. C. de repu. Jō vna p. edidit aliam Sz actio rerū amotaz: et accusatio adulteri non sūt p. iudiciales. C. Sz op. de. l. iterdum. j. d. pu. iudi. Dy. r. n. d. et b. n. quādo ciuilis: et criminalis oriūtūr ex eodem factro nō possū simul p. ponit: q. sūt inuicē p. iudiciales. See si ex diverso: vt d. i. l. ij. j. vi. bo. rap. et solitus sūt dicere i. l. ij. C. q. n. ciui. acti. cri. p. i. di. C. Sz p. tra illō est. C. de ordi. iudi. l. f. q. nō p. n. cōcurrere ciuiles: et crimina les. nō ob h. q. sūt p. iudiciales. Sz q. vna est magis altera: ut. l. p. m. ior. s. de iudi. et l. f. et ibi gl. t. d. ordi. iudi. Sz ista rō h. locū siue ab vno siue a diversis ambe p. ponant: et vide absurditatē q. sequere si possit fieri q. actor ciuile et criminalē simul itētarer. Sz reus nō possit opponere: et sic liceret actori qd nō liceret reo. Sz l. nō d. actori. j. d. reg. iur. tene ergo p. mā solutoz: et p. mā lec.

Juror. Pro re uiri subtracta cōperit actio furti extra neo cuius iterest: Sz nō uiro. b. d. C. Op. C. d. sur. l. f. So. q. n. q. mulier surripit rē viri. q. ē apud vīz: et tūc h. locū actio rez amotaz soluto matrimonio p. totū istū titulū. eo p. stāte actio in factū: ut. l. ij. s. e. Q. n. q. surripit rē viri. q. ē apō eēnū: et logtur ista lex. q. n. q. surripit rē extranei: que est apō vīz: et tūc h. locū. l. f. in. f. C. de fur tis: et l. si. cōcubina in f. s. eo.

Erum amotarum.

Inspicil q. tū res valuit tpe amotiois: et postea q. tū plurimi fuerit. b. d. C. Mo. casū i quo fit furtū: et effici res furtiva non tñ p. petit actio furti. qd. p. seqf gl. in. l. seqf s. f. r. j. d. v. suca. et ibi plene dixi: et p. L. y. C. d. ser. fugi. l. i. et dy. s. sumauit istū ti. in. l. Sz et si diuorti. s. eo. p. distinctionē quā posuit L. y. C. e. l. f.

Am soluto. Per matrimo niū reintegratū solutū hoc iudiciū. b. d. Sz intellige: vt. l. re integrato. s. eodem.

Beliberis agnoscedis vel alēdis parentibus uel patronis uel libertis. Rubrica.

C. dictū ē supra q. soluto mat rimō q. n. q. ori tur p. tētio sup repetitiōe dot. et de h. d. p. in. t. s. sol. ma. et quēadmodū dos peraf. q. n. q. orif p. tētio sup ipēsis i reb. dotalibue factil. iō posuit ti. de ipēsis. q. n. q. orif p. tētio p. pter res amotas. iō posuit ti. rez amotaz. q. n. q. orif p. tētio d. liberis et hoc duob. modis: vel qa marit. n. vult cognoscere illos i suos filios. iō ponit h. rubrica d. liberis agnoscedis. Et istā p. tētio p. seqf iurisconsultus vīz ad. l. figs. a. liberis. q. n. q. orif p. tētio d. alēdis liberis. iō annectis in rubrica vel alēdis: et istam p. tētio p. seqf a. p. c. i. si. qs. a. liberis. vīz ad. s. solēt. Et q. icipit tractare de alimētis: et cōfigit interdū q. parētes se petat alias filijs. ideo subne citur in rubrica parentibus: de quibus etiā d. pit a principio. l. si quis a. liberis. vīz ad. s. solēt permixtum. Item quia contingit interdum: ut patroni petant aliena libetis siue seruis uel ecōuerso. iō annectis in rubrica vel patronis vīlē libertis. d. quo df. i. d. s. solēt. vīz ad. s. postea format q. s. d. q. oes ad materiā vīz ad. s. toti. t. i.

Enatus. Divisionē titu brica. Prima pars q. tractat de libe

faciat mētio nē de cōsue. et sup ea fun dat se. tñ p. tēt et sup ea de ducere us cōe fm. cū l. p. p. i. x. col. C. si h. sus. allegat inno. i. d. c. certificari: et adde bal. in. l. edid. C. b. edē. i. xvij. col. vbi alle gat bar. h. et dicit q. p. c. dit libellus dicēdo peto p. n. c. i. r. s. i. l. et p. suetu d. et ed bar to. hic adde bald. in. l. vi. nū si cer. pe. et bal. in. l. ij. in. ij. col. C. de nup. vbi dixit q. si pe to quē puni ri fm. p. sue tudes et sta tuta si nō cō stat de p. sue tude puni tur et ordi nem.

ADDE pri mis verbis apostile bal. p. c. c. xv. in penul. col. i. volu.

ris agnoscendis dividitur: qā pmo iurisconsul-
tus ponit in summa que fuit mens senatuscōsul-
ti circa hoc vsqz ibi pmittit igit. Ibi ponit q̄ fu-
it mens senatuscōsulti in cōrum spectat ad mulie-
rē cū quibusdā declarationibus vsqz ibi mariti.
Ibi tercia in q̄ ponitur mēs senatuscōsulti in cō-
tū ad maritum spectat vsqz ibi. s̄ si maritus. ibi
quarta in qua tractat pmixtim de marito: t̄ uxo-
re cōtēnētibus senatuscōsultū vel obedientibus
vsqz ad l. huius p̄tra. S. q̄a plautianum. ibi q̄nta in
qua circa dicta format alijs q̄ones vsqz ad l. s̄ u-
qs a liberis. C. Henio ad p̄mā ptē t̄ ista est cla-
ra in tex. Op. ad p̄nci. q̄a de p̄u falso supposito
nō tractatur h. So. l̄z nō ponaf hic ponebas t̄n
in verbis senatuscōsulti. vel aliter licet nō tracte-
tur p̄ncipaliter t̄n tractas p̄ sequētiā cū dāl re-
media ne partus possit supponi. C. Quero q̄le
ge tenet q̄ pt̄u falso supponit. Bic plene: ut. l. i.
.C. d. fal. t̄ ibi plene p̄ gl.

Ex. S. sequenti.

C. An sufficiat generale mādatū ad dñuciandū
t̄ an sufficiat si mādatū fiat a filia. t̄atu. uel a pa-
tre tātu: vel obeat ab utroqz fieri. Et an sufficiat
citatio ad domum. t̄ q̄n sufficiat: t̄ an possit fieri
ad apothecā: t̄ qd̄ si habitat plures domos. t̄
an possit fieri citatio ad hospicium. t̄ qs dicitur
manere in ciuitate si habet familiam. q̄ facit ad
statutum dictans q̄ a die editi statuti habitates
in ciuitate habeantur pro ciuibus: q̄a haberi de-
bet. p̄ ciuibus illi q̄ sunt absites cū hñt ibi fami-
liam t̄ q̄ dñiam facit iurisconsultus inter ciuitatē vil-
lā: t̄ mācipium. t̄ an mulier in dñunciatiōem de-
beat dicere se pregnantem.

Permittitur: C. Oppo. j. que
sen. fine ap. re. l. i.
S. h̄ ex hoc. Soluit. vt ibi. C. Nota hic q̄ denū
ciatio p̄t fieri p̄ procuratores. S̄z hic q̄rif an req-
ratur speciale mādatū. Et gl. dicit q̄ sic q̄ icipit
spāle: vt dicit z̄c. Et sic no. q̄ vt procurator pos-
sit dñunciare req̄r spāle mādatū. simile glosa
hēs in l. de pupillo. S. q̄. p̄cura. j. de op. no. nun.
gl. qdā in hac. e. l. vident dicere p̄trariuz. j. pxi.
S. sup̄ h̄bo noile in p̄. mariti: t̄ allegat. l. actione
S. renūciare. s̄. pro so. Possim⁹ dicere q̄ hec
glo. loquitur in dñunciatiōe facta ex pte mulieris.
alie i dñuciatiōe ex pte viri. t̄ licet iste gl. possent
sustineri: t̄n credo q̄ procurator h̄is generale mā-
datū possit denūciare: ut. l. act. S. renūcia. s̄. pro
so. t̄ l. i. in fi. cum. l. se. de ope. no. nū. facit. l. figs
S. i. de usuris. p̄dicta intelligo q̄n denūciatiō fit
circa id qd̄ spectat ad administrationē bonorū
nō enī est d̄ casibus i qbus regrif spāle mādatū
q̄ ponūt in l. p̄pō. s̄. d. p̄cu. Qnqz dñuciatio
nō fit circa ea q̄ respiciūt administrationē bono-
rū: t̄ tūc qdā sūt q̄ nō p̄t eē no. nisi q̄tenus a p̄
sona p̄ncipali. p̄cedat: ut mulierē eē p̄gnātē: t̄ re-
grif eē spāle mādatū: ut hic. alias secus: ut i. gl.
p̄traria in hac. l. posita. C. Quero iuxta idē an h̄
mādatū obeat fieri p̄tē t̄ filia. an sufficiat fieri
a p̄fe: t̄ filia. an sufficiat fieri a filia tātu. dy. dicit
q̄ ab utroqz p̄ h̄ q̄ dñatū ab eis. S. ē. puto
q̄ filia sola possit facere p̄curatorē: q̄a in eo q̄ so-
lus filius possit facere sine p̄fe in eo solus possit
p̄stituere p̄curatorē: ut. l. filiussam. S. t̄ si filia
s̄. de. p̄cu. Ad tex. q̄ dicit ab eis. Rñdeo q̄ obet
intelligi disfunctiue fīm q̄ disfunctiua oratio pre-
cesserat. C. Scđo nota q̄ denūciatio debet fieri
in p̄sonā vel ad domū si p̄sonē copia haberī nō
p̄t per hoc dicunt quidā q̄ citatio ita demīz te-
net ad domū si persona reperiri nō potest. Lō-
trariū tenet Dy. hic per. l. scire oportet. S. opor-
tet. s̄ excu. tu. ybi dicit citationē fieri p̄sonaliter

vel ad domū: t̄ sic sufficit alterum eorum. Sed
ipse idem Dy. in. l. iii. S. pr̄tor. j. de dam. infec-
tētē q̄ tunc potest fieri ad domū si non potest
haberi copia p̄sonē. Idē glo. extra dolo. t̄ cō-
tu. c. cām t̄ inno. de eo q̄ mir. in pos. cau. rei ser.
.c. vlti. quod intelligo in eo qui nū cōfuit in iudi-
cio. secus si semel incepit litigare: tūc enim si nō
comparēt in iudicio sufficit q̄ citetur ad domū
vt. l. ab eo. C. q̄uo t̄ quando in. t̄ qd̄ ibi no. t̄ in
auē. qui semel ibi posita. Lōulo ergo q̄ relatō
nūci scribatur sic. dicit se eum solēniter p̄quisi-
uisse: t̄ q̄a eū personaliter reperire nō potuit. iō
citatuit ad domū. p̄dicta examino multum late i
.d. l. iii. S. p̄tor. de dā. infec. C. Tertio ex uersi.
domum. nota q̄ denūciatio fieri citatio d̄z fieri
ad domū habitationis nō ad apothecaz vel sta-
tidē: l̄z in cōtrariū faciat. l. itē apud labeonē. S.
quicū. j. de iniur. C. Sed quero quid si habeat
plures domos in qbus habitet. Rñdeo de hoc
est glo. extra de elec. c. cām in cle. dixi in. d. S. pre-
tor. C. Quero nūquid sufficit citari ad hospiciū
in quo hospitatur. Tex. hic uide dicere q̄ sic si
in ciuitate maneat. hoc intelligo de hospitio in
quo habitat nō de eo in quo paulisp hospitaf.
illō enī nō est habitare: ut. l. i. S. habitatores. s̄.
de his q̄ deie. vel effu. t̄ hoc inuit h̄ tex. dum di-
cit in ciuitate maneat. hoc est in ciuitate habita-
tionē habeat. C. Et ex hoc no. gl. q̄ est hic q̄ in
ciuitate dicil manere: l̄z ibi non sit p̄sens si t̄n ibi
retinet familiā suā: ut dixit hic gl. sup̄ uerbo ma-
nere. facit de vsu t̄ ha. l. si maritus: t̄. j. de. le. iii.
.l. q̄stū. S. i. qd̄ allegabā in. q. de facto. factū fuit
h̄ statutū q̄ oēs habitates de ciuitate a die dicti
statuti p̄fecti habeanf p̄ ciuibus. cōtingit q̄ illa
die qdā erat extra territorium ciuitatis: t̄n do-
mū: t̄ familiā suā retinebat in ciuitate certe illa
die habitare videbatur: vt ex predictis patet.
C. Quero quā dñiam facit hic iurisconsultus iter
ciuitatē villā: t̄ municipiū. Rñdeo in ciuitate cō-
muniter nō habef domus: nisi cā habitandi. iō
in ciuitate hospitiū simpliciter p̄ domo accipif.
In villa uero municipiō habēt domus qnqz cā
habitatiōis: qnqz cā fructū querēdorū: t̄ ideo
expressit q̄ d̄z intelligi de domo in qua larē matri-
monio collocavit. l. i. qua familiariter habitauit
dicā in. l. i. S. qui opus. j. de operi. no. nū. t̄ Jo.
an. ponit in nouella in. c. si ciuitas. de sen. excō.
lib. vi. C. Henio ad uer. denūciare. ex quo no.
formā denūciatiōis quā mulier debet facere: q̄a
soltū d̄z notificare se pregnātē nec d̄z vltierius in
figare virū: ut mittat custodes. ex quo dicit Ja.
de are. q̄ nō tenet q̄s instruere aduersariuz suū
simile. j. de publica. l. fi. S. diuī. S̄z quero an in d̄
nūciatione debeat dicere se pregnātē ex eo.
tex. hic dicit primo q̄ sic. Secūdo inuit q̄ suffi-
cit q̄ simpliciter dicat se pregnātē: t̄ sic nō facit
dñiam. dicit qdā: vt dicit gl. q̄ denūciatio q̄ est
pregnās subintelligif ex eo. Istud nō est verū:
q̄a denūciatio esset incerta: ut. l. denūciasse. j. s̄
adul. t̄ uide glo. q̄ incipit denūciare: t̄ sic l̄z in
stipulatione p̄sonā extrinsecus non intelligat: vt
.l. si ita stipulatus. S. grisogonus. j. de h̄bo. ob.
t̄n in nūciatiōibus semp̄ intelligif p̄sonā cui nū-
ciat: t̄ pro hoc glo. est in. l. stipulatio ista. S. q̄ ita
de ver. ob. sed puto q̄ talis nūciatio nō valeat p̄
h̄c tex. t̄ q̄a nūciatio d̄z eē certa: ut dixi in. d. l.
denūciasse. j. s̄ adul. t̄ iō puto p̄mā op̄i. eē ueraz
.s. q̄ debeat dicere se eē ex eo pregnantem.

Ex. S. sequenti.
C. An quelibet p̄testatio tollat p̄testationē pri-
mā: t̄ an denūciatio p̄curatori facta constitut
dñm in mōra.

Mariti. **C**Op. C. dnap. I. patrē. So.
vt in gl. i. §. pena aut̄ ibi q̄ ma-
ritus dñ denunciare r̄c. Et sic collige no. s̄m gl.
q̄ qui non improbat pbat: t̄ wide glo. q̄ incipit
q̄ nō pbat r̄c. **C** Sed ptra illud oppo. de. l. quo-
tiēs. §. iij. j. rem ra. ba. So. istud in odium eius q̄
cōtēpsit senatusconsul. q̄n̄ aut̄ quis dicat impro-
bare si non probat: dixi in. l. si absenti. §. f. C. si
cer. pe. t̄ ibi t̄agit Ly. no. q̄ dñuciatio posset fie-
ri p̄ pcuratorē. **C** Quero an regrā spāle man-
datū: t̄ dic vt in gl. **C** Quero d̄ qua pena hic lo-
gtur. sūt op̄. i. gl. S̄z puto vex q̄ arbitrio iudicis
vt. l. i. §. expillatores. j. de effra. t̄. l. sanctio. j. de
pe. **C** Quero an habeat necesse se probare filiū
plene vel sūmarie. Et glo. est hic p̄traria. j. e. l. §.
ex his: t̄ ibi examinabo. **C** Extra gl. q̄ro an hoc
sit verū indistincte q̄ qlibet ptestatio tollat pro-
testationem primam: t̄ hic videt q̄ sic: t̄. j. q̄ vi
aut clām. l. aut q̄ aliter. §. si qs̄ cum dñuciasset.
C In cōtrariū videtur q̄ nō tollat: s̄z cōfirmat.
vt in citato q̄ r̄ndet se nolle venire: t̄ tunc est cō-
tumax vere: ut. l. fulcini. §. f. j. ex qui. cau. i. pos.
ea. t̄ no. in. l. f. s̄. de in integ. resti. **Q**uād q̄ denun-
ciatio fit ad iducēdū consensum tuum tacitum
vel fictum: t̄ tunc cōtraria protestatio tollit pri-
mā: t̄ est cāus hic t̄ in. l. aut q̄ aliter. §. si quis cū
denuciasset. j. quod vi aut clā. **Q**uādo q̄ denun-
ciatio fit ad aliū finē: utputa ad declarādū volū-
tate meā vel ad cōstituēdū quē in mora: t̄ tūc p̄
ma per p̄trariā ptestationē nō tollit. imo eēt ma-
gis p̄tumax: ut no. s̄. de in integ. resti. l. f. t̄ de h̄
per Ly. in. l. i. in. v. q̄one. C. de li. p̄testa. **C** Que-
ro an denunciatio pcuratori facta p̄stituat dñz in
mora. **P**e. t̄agit hic cuius dicta resert Ly. C. in
q̄. cau. in integ. restit. non est necesse. l. in mino-
rū in. iij. q̄. **D**y. format illaz q̄onē in. l. de pupillo
§. nūciationē. j. de ope. no. nun. t̄ ibi distinguit
put dicit glo. in. l. p̄cu. in prin. s̄. de pcur. **B**o.
ant. de p̄sis posuit istā q̄onē in repetitione quā
fecit. §. l. siqs̄ in p̄n. j. de le. iij. t̄ do. io. an. posuit
in mercu. in. c. in generali. extra de reg. iur. li. vj.
dixi in. d. §. nūciationē: t̄ plene in. l. nō soluz. §.
f. de ope. no. nū. in materia ptestationū. **C** Al-
lomo gl. tua q̄ est hic dicit no. in ver. illud q̄ nū-
ciatio incipit a muliere: qa melius scit factū: t̄ te
ne mēti. Et dicit dy. q̄ ualeat q̄n̄ deferē iuramen-
tū: qa debet deferri ei q̄ meli scit veritatē: t̄ dic-
at in. l. in bone fidei. C. de iureiur. t̄. e. ti. l. gene-
raliter: t̄. s̄. ti. i. l. marcellus. dclaraui plene in. l.
admonendi. s̄. de iureiuran.

CEx. 5. sequēti.
CQue pōt eē iusta cā q̄ mulier excusē si nō de-
nunciauit: t̄ an dies diuīrtis cōputēt in hac dilata-
tione: t̄ quid in alijs casib⁹.

Sed si maritus. Si mulier cōtēnit se natuscōsultū plautianū p̄iudicat filio. nisi uere p̄bet se filū. Fallit si erraret vel ex necessitate mulieris dñūciationē omisisset. b. d. vſq; ad. §. quē admodum. Et diuidif vſq; ad. l. si q̄a a liberis. Primo loqtur quādo mulier cōtēnit senatuscō sultū vſq; ibi. quēadmodum ibi quādo nō p̄tē sit mulier nec uir: vſq; ad. l. qđ senatus. alias est .§. ibi loqtur quando maritus contēpsit: t̄ non mulier nec uir vſq; ad. §. plane ibi reddit ad casum quādo: nec uir nec mulier contēpsit senatus consul. vſq; ad. l. siue .§. quia plauti". ibi format aliqua dubia circa materiā vſq; ad finem huius ptis. ¶ Quero primo quot t̄ qui sunt hi custodes gl. ponit: t̄ incipit forte liberos t̄ dic ut in glo. ¶ Quero qđ si maritus nō est contētus ista pena s̄z vult q̄inō mittere custodes dic ut in glo.

CQuero que pōt eē iusta cā pp̄ter quā mulier excusaf si nō denūciauit. responderet glo. q̄ ignorabat se pregnātē: z hoc cōtingit: vt dicūt physici. Et roſſire. refert sup h̄ titulo ex multis signis que debent esse in mulieribus pregnantibus q̄ quandoqz nō sunt. Itē addit glo. q̄ excusaf ratione minoris etatis. quod no. facit. C. si aduer. deliq. l. si. **C**Quero quis debet alere istum filiū interim. certe mater: vt dicit glo. que incipit euz probatur z c̄. **C**Quero dicitur hic dies triginta computantur a die diuortij in. §. permittitur. dicit q̄ triginta dies computantur post diuortiuꝝ vtrum ergo dies diuortij connumeretur. dicit Iaco. de are. q̄ sic: z intelligetur de momento ad momētuꝝ: vt. l. i. §. biduū. z. §. dies: z quod ibi no. j. quādo ap. fit. In alijs autē dilationibꝝ nunquid dies date dilationis computetur in dilatiōe solet dici in. l. i. si quis cau. z c̄. extra de dilia. c. super eo tangitut per Jo. an. in. c. frequens extra de resti. spo. lib. vi. z i. c. pia extra de excepc. lib. vi.

Elegáter. *No. istum tex. q̄ ex eo q̄*
triginta dies statuuntur
nō habet locum senatusconsultum in ea que pa-
rit infra. xxx. dies facit q̄ si mulier non petiſt cū
ratorē ventri nō imputetur sibi si. j. xxx. dies pe-
perit: t̄ sic debet determinari. j. ad tertul. l. iij. §.
si mater versi. quod si cū pregnans. Item ia. de-
are. inducit hunc text. ad. q. q̄ si statutum est in
civitate q̄ villa debet denunciare maleſicium in
fra certos dies q̄ si aliis iterim accusauerit: vel
iudex inquisierit villa excuset pro hoc est. l. edi-
tio. §. ii. j. de iure fisci: t̄. j. ad tertul. l. iij. §. si ma-
ter versi. sed si forte absens. ¶ Ultimo dicif hic
q̄ si mater contēnit senatusconsultum nō pre-
iudicat partui si probat se filium t̄c. ¶ Quero
an hoc debeat probari verum breuiter glo. sup
.§. proximo. q̄ recitare omisi tenet q̄ debet ve-
re probari. Contrarium no. j. l. proxi. §. ex his:
t̄ ibi dicam.

Quēadmodū. Uxor et maritus obseruat senatus consultum: id maritus partum non agnosceret. b. dicit. **C**Quero quid si maritus mittit custodi re simpliciter gl. hic non bene declarat: et vide ea que incipit repente neget et c. ibi et custodes mi sit. respondeo sufficit per tex. qui hic dicit maxime et s. e. l. s. permititur: et inuit. s. e. ver. pena au te. Induco ad. q. conduxisti rōcinum ad uectu ram: et ille qui locat rōcinum tibi mittit famulus: an excusat a custodia. glo. format ista questionem. s. vslfruc. quēad. ca. l. penul. Ego sum solitus dicere quod si do tibi famulum: ut rōcinus reducat quod tunc negligentia famuli non excusat te. sed dolus suus te excusaret: ut. l. si ut certo. s. . s. si me rogaueris. s. cōmo. sed si do famulum: ut eum custodiat: tunc distingue: ut. l. si ut certo . s. si a me petissel. s. cōmo.

q Uod senatuscon. Si
ritus cōtēnit senatusconsultum plautia/
nuz cogitur partum agnoscere: nisi vere probet
non filiū. Sed si mulier contēnit maritus nō co
gitur: nisi ille probetur filius. b.d.
Facit s. f. s. s. i.

Confessio est nō protestari: uel nō denuncia
re contrarium: & confessio patris facit aliquam
probationem de filiatione: & an confessio filiations
extra iudicium probet.

Idem per contrariū.

s Enat^o
6 .S. ele
gåter.
uilla excuse
tur dixit idē
bar. in-l. so
torez. C. de
bis q. vt in
dig. z bar. i
.l. diuus. la
.s. de custo
reo. in-vlti
col. Et albe
de rosa. i. sj
pte statuto
rū. q. krii. in
cip. Itē qro
statuto caue
tur q. p̄suies
villarū: z vi
de bal. in-l.
figs heres ð
inof. te. bal.
in-d. l. soro
rem. limitat
opi. bart. vt
ibi p̄ euz. vi
de et Bar.
in-l. pe. j. ad
fyllea.

Sed q̄ senatus cō. s̄. idē p̄ h̄ium p̄ ueritate: et istā doctri nā seq̄ pe. d̄ anch. in. c. si vnas d̄ sen. exco. et d̄ ma teria habet p̄ doc. in. c. trāmissa. q̄ fil. s̄. sint legi. et i. c. p̄ tuas de. pba. et vi de p̄ moder. in. l. neq̄. C. d̄ test. et bar. in. l. filiū. de his q̄ sūt sui et no. i. c. mi chael. d̄ s̄. p̄ s̄. p̄ bal. in. l. neḡ nata le. et i. l. nō nudis d̄ p̄ ba. et oino ui de. Ly. in. d. i. nō nudis Ang. i. l. vro r̄. et ma. tef. Inno. in. c. trāmissa. q̄ filii sint leg. ADDE me lius p̄ bald. p̄. l. vni. l. i. vbi dicit q̄ sicut in. l. filiū diffini mus. z̄. eo mō si pater noiat filium d̄ intelligi d̄ legitio et na turali et idē in teste q̄ de ponit filius esse et nihil plus dīc q̄ d̄ intelligi d̄ legitimo: et naturali: et si testis dicit scio p̄ certo q̄ est filiū talis pp̄ b. nō dicif falso. q̄ d̄ intelligi s̄ huma nā naturam. i. p̄supt. vt lex presumit vt. j. d̄ edil. edicto. l. si uēditor re fert et bal. i. d̄. p̄. q̄ cū qdā sapiens bononiēs twisser romā et sumus pō tis ex illi dīc se q̄ erat su uo filius q̄ ea concepat dū erat i stu dio bononie et q̄ volebat eū p̄mouere ad maximos honores. q̄ ille r̄ndit nō placeat deo mater mea fuit vxor et bona domi na. papa r̄ndit dēcēdē cū

gitur partum agnoscere: nisi probet illum non filium. b. d. **C**ū No. ex prin. huius. s̄. q̄ nō face re protestationē seu dentificationē h̄ia: uel nō mittere custodes est quedā confessio: vt ibi cōfessio patris z̄. **C**ū quo no. q̄ p̄fessio patris nō facit plenam: sed aliqualē probationem de filiatione. **C**ū Oppo. s̄. deproba. l. f. s̄. f. glo. dicit ibi i. cōfessioē matris hic in patris. tu dic q̄ nec ibi facit plenā probationem: sed qualem qualē sic: vt hic. **C**ū Oppo. C. de confes. l. i. Sol. ibi in confessione que fit in iudicio hic extra iudiciū: et uide istam gl. que incipit magna p̄batio. Ex a minemus an cōfessio filiationis facta extra iudi cium preiudicet. Breuiter tu habes tenere pro ueritate in cōfessione extra ius de filiatione q̄ q̄ quis consit̄ principaliter ppter se: et tunc re stituit eum in quasi possessione filiationis donec probetur cōtrarium: ut hic: et l. f. s̄. de. p̄batiō. Quandoq̄ extra iudicium afferit suū filium in cidenter ppter aliud: et tunc idistincte dicunt doc. q̄ nil p̄iudicat: vt. l. ex bis. C. de testa. melius p̄ bat. l. epistolā in p̄nci. s̄. de pac. do. ponunt in. l. nō nudis. C. de proba. in iudicio vero faceret si dez: vt. d. l. i. C. de cōfessis. Unū ego addo q̄ si alius incidēter ppter aliud appellat aliquē filiū siquidem est talis actus q̄ non cōgruit nisi filio ut exhereditatio vel emācipatio: vt. l. qdam cum filiū. j. de verbo. ob. tūc cōstituetur in quasi pos sessione filiationis: et vltra doc. fateor q̄ ista nu da enūciatio nō p̄iudicat: nisi illud q̄ vltra pōi tur ppter q̄ nomino filiū quenit magis filio q̄ extraneo: et tunc p̄stituit eum in quasi possessione filiatiōis: ut si dico bene veniat filius meus quē uolo ut res meas tractet: ut. l. quidam in p̄nci. s̄. de proba. dico aliud q̄ quādo q̄s tractat eū ut suū filium etiam si nulla uerba interuenierunt ponit eum in quasi possessione filiatiōis: nisi cōtrarium p̄bet: vt. l. i. s̄. i. j. de qōni. et istud feci ti bi notare ad hoc vt facias quando vis. p̄bare si filiū: ut siant duo articuli. vnuis q̄ talis est uel sūt talis filius. secūdus q̄ ille qui dicitur pater eum habuit tenuit et tractauit eum ut filium: ex hoc enim presumeretur filius: nisi probaretur cōtra riū: vt dixi. s̄. z̄.

Idem iulianus. **C**ū op. ad. v. s̄. de his q̄ sunt sui vel alie. iuris. l. filiū. Sol. Azo in sumā de alēdis libe. legit q̄ hic nō sit. s̄. nec. ver. et sic ad precedētia cōtinuet: et sic cōtra riū nō obstat sed cōcordat. alii dicunt q̄ est. s̄. et ob. cōtrariū. sed r̄nde: ut in glo. quia nascitur ei filius quo ad alimenta: et quo ad omnia donec probetur contrarium. **C**ū Ex. s̄. sequēti.

Sicut rep̄is actio preiudicialis cū pater dicit aliquē eē filiū: et econtra. eodē modo rep̄is actio preiudicialis quādo p̄f negat filiū esse. et an ali menta debeant filio: siue mater cōtenat plautiu num siue pater siue ambo.

Ex his. No. ibi ceterū recusare poterit filiū. signa et nescio alibi. ad qd̄ sit dicā. j. in. s̄. q̄a plautia. ex quo h̄es q̄ sic rep̄itur actio p̄iudicialis i. r̄p̄ p̄ quā p̄f dixit aliquē si filiū suū: et filius aliquē suū p̄rem: vt isti. de act. s̄. preiudiciales: et de rei ven. l. i. ita rep̄is actio preiudicialis per quā p̄f negat filiū suū eē: vt h̄ ap̄te dicit tex. **C**ū Quero q̄nī mulier cōtenit plautia nū: et filius penit alimenta: an oportet q̄ p̄bet se uex filiū. Et gl. dicit h̄ q̄ sic: quā vide q̄ incipit si plene p̄bet z̄. **C**ūtraria glo. ē in v. penā. s̄. e. l. et incipit summatis z̄. Tu dic q̄ mulier q̄nī p̄tēnit plautianū: et tūc nō dīc filius h̄e alimēta:

nisi vere p̄bet se filiū: ut hic: z̄. s̄. e. l. s̄. sed si ma titus. z̄. s̄. idē per cōtrariū. Quādoq̄ maritus cōtēnit plautianū: et mulier obseruat: tūc filius debet habere alimēta: vt in glo. cōtraria huic ni si p̄bet nō esse filium. Quādoq̄ vterq̄ obserua uit: et tūc isto casu cā alimētorū debet sūmatiō cognosci: et hec est glo. quā signauit pro cōtraria in p̄ncipio tex. ibi quēadmodū z̄. s̄. e. l. **C**ū Quar tus casus est quando vterq̄ cōtempsit plautia num: et iste casus non est possibilis: qm̄ nuncia tio dīc incipere a muliere: ut. s̄. e. l. s̄. illud quo q̄z: et si nunciatio debet incipere a muliere: et sic comēpsit imputef sibi: vt. s̄. e. o. s̄. idem p̄ con trariū. quādoq̄ vterq̄ obseruauit: et tunc causa alimentorum debet sūmatim cognosci: ut. j. e. l. sigs a liberis. s̄. si uel parens.

Cū Ex. s̄. sequēti.

Cū An sententia lata in causa filiationis preiudi ci et alijs q̄ patri.

Plane patrē: et filiū facit fidez quo ad omnes. hoc dicit. **C**ū Oppo. et videtur q̄ hec sen tentia nō preiudicat: nisi inter patre; et filiū: vt in auē. qui. mo. na. ef. le. s̄. sed si filium. vide gl. que op. et non sol. et incipit sic. vnde z̄. et ibi. l. s̄. sed si filium. So. ibi loquitur de illo actu qui rez de nouo in eē constituit. Cōstat enim q̄ ante nō erat legitimus: s̄. p̄ illuz actū efficiebatur legitimus. hic de actu qui preteritum aliquid fuisse d̄ clarauit: vt. j. l. proti. s̄. f. facit. s̄. de sta. bo. l. in genuū. in hoc quādo sententia facit ius dic plene per docto. C. gbus res iudi. nō no. l. i. dīti in. l. i. de excep. rei iudi. et per Ly. C. ex qui. cau. in v. teg. restitu. non est necel. l. i.

Cū Ex. l. sequēti.

Quod remedium sit proditum per plautia nū et per adrianuz: ibi. Quide. Et in quo differat hec preiudicialis a rei vend. de qua in. l. i. s̄. per hanc. s̄. de rei vendi. ibi. Quero. Et quare dica tur preiudicialis. ibi. Item retenta. Et an quis posit proponere duplē actionem: et quādo procedat libellū incertus: et qualiter practicetur iste. s̄. ibi. Nota. et ibi petet ergo. Et an sit actio preiudicialis que competat vxori petendo ali quem in maritum: et ecōtra: ibi. Reuoco. Et an cum filius nascitur so. ma. mater teneatur denū ciare socero: ibi. Quero. Casum in quo instan tia cepta non transit ad heredem vide: ibi. No. Et an pendente inquisitione si superueniat ac cusatio obear ponit filētium īḡsitiōi: et an index possit p̄cedere etra testē accusatū de falso cum accusator mortuus est: ibi. Et hoc. Et an h̄ actō operat alijs q̄ bis q̄ cōtinguit p̄ p̄fia; p̄tātē: ibi. Uenio ad ultimum.

Jure contra. Quia plautianum.

Cū Iste. s̄. ē solēnis: et subtilis: et singularis. hoc dicit. Si partus nascitur constante matrimō nio: et eo soluto morte uiri suo superstite uel si de hoc dubitet: an sit uxor preiudicialis in rē redditur: et non habet locum cum extraneis in petitione hereditatis incidenter examinabitur de filiatione vel ad carboū. deuenitur: et hac in stantia incepta cum patre ad heredem non tran sit. hoc dicit. Habet septē r̄nsa. et iō sumatio nō est multū p̄grua. ponā p̄rio cassū in termis: et po stea reassumā d̄clarādo. In p̄mo r̄nsō iuriscul tus vnu p̄supponit. s̄. q̄ senatus cōsultū plautia nū de quo dīxi in prin. ti. vñq̄ buc h̄ locū i p̄tu

dño iste cre dit legi. et de pba. filiatio nis vide cō dē bald. p̄. p̄. i. iij. col ij. volu. et de cōfessioē pa tria sc̄a ap̄ acta super fi liato. vide eo. volu. bal. p̄. fil. clxxij. b. **C**ū Notare adde Bar. in. l. filiū. de his q̄ sūt sui. et Bal. in. l. neg. C. de testa. **C**ū S. s̄. **s̄. la ne.** Circa istō. s̄. vide docto. in. c. cām. el. iij. q̄ s̄. sint legi. et no. p̄. mol. plene i. l. se. p̄. d̄. re iudi. p̄. gl. et doct. in. c. vlt. co. titu.

qui post diuortiū nascitur. deinde dicit q̄ aliud
senatuscōsultū est factū t̄pibus hadriani qđ per
tinet ad partus q̄ nascunt̄ cōstāte matrimonio.
Cōp. ad primū. s.e.l.i.s.eleganter. So. glo.
q̄ hoc est vēz si nascit̄ post diuortiū: z post. xxx.
dies. q.d. sec⁹. j. xxx. dies ut ī ſrīo. tu dic q̄ q̄tuꝝ
ad penā inferendā mulieri contēnēti plautianū
nō h̄z locū in partu q̄ editur post. xxx. dies ut in
ſrīo. ſz q̄tuꝝ ad agnitionē fiendā per p̄em h̄z
locū: ut p̄z in. d. ſ.eleganter. Ad h̄m q̄ hic dī q̄
p̄ aliud senatuscō. agit de partu agnoscendo. q̄
ritur qua actiōe. Glo. dicit q̄ actiōe in rē p̄iudi-
ciali qua se vendicabat i filiū vel nepotē vel eco-
uerso: vt insti. de ac. ſ.p̄iudiciales. Iſtaꝝ lec. po-
nit Rof. in ti. de actionib⁹ p̄iudicialib⁹: quā po-
suit in materia p̄tioriarū: z in ti. de ac. p̄iudi. irē.
quā posuit i materia ciuiliū actionū. Lōtra hoc
vī q̄ illa actio p̄iudicialis ē pretoria ſz hic dī q̄
agit ex senatuscōsulto. ergo ista actio est ciuilis.
nec erat necesse q̄ de hoc fieret nouū senatuscō
sultuz qđ iuriscōsult⁹ hic vī velle: z iō reperio q̄
Rof. legit iſtū. ſ.aliter in duobus titulis quos
ipſe ponit i tractatu senatusconsultorum. posuit
enim vñū ti. de senatuscō. paul. alium de senatus
cōsulto facto tpe hadriani de quo logf bic z ma-
gis hoc placet. ¶ Unde pro declaratione mate-
rie clarius quā ponit Rof. ē aduertēdū q̄ ex se
natuscōsulto plautiano p̄ditū est remedū filio
z ēt p̄ti. si enī mulier obseruauit plautianū z uir
q̄sensit partus editus. pponit actionez. i. 2ditio
nē ex dicto senatuscōsulto p̄ quā petit p̄em co-
gi ut eū agnoscat i filiū quo ad oia donec p̄ or-
dinarie agat z p̄bet uere ip̄m nō eē filiū: ut. ſ.e.
.l.i. ſ.pena. z. l. ii. ſ.pn. ſ.i. alias est. ſ.iulian⁹. Si
x̄o nullier q̄tēpsit plautianum z vir obseruauit:
tūc oris uiro 2ditio ex illo senatuscōsulto p̄ quā
petit p̄nūciari ip̄suꝝ nō eē cogendū ad agnosce-
dū in filiū illū donec ordinarie agat z p̄bet ue-
re se filiū: ut. d. l. i. ſ.pena. z. l. ii. ſ.idē p̄ ſrīuz. ſ.
eo. postea qa illud senatuscō. nō loquebaf nisi d̄
partu q̄ nascit̄ post diuortiū factū est senatuscō-
sultū hadriani quo caueſ ut filius natus q̄stan-
te m̄rimonio ex hoc solo q̄ natus est q̄stāte ma-
trimonio petit in filiū se agnosci donec p̄ ordi-
narie agat ſe z p̄bet enī uere nō eē filium. z oēs
iste actiones q̄ descendūt ex dictis senatuscon.
possunt uocari p̄iudiciales d̄ partu agnoscēdo
ut bic dī in tex. nō q̄ fit illa de q̄ logf. ſ.preiu-
diciales: qa illa fecit plenuꝝ p̄iudiciū: ut. ſ. pxi.
Et si tu dicas quare ista actio uocaf p̄iudicialis
cū p̄iudiciū nō faciat. Exponit Rof. preiudicia-
lis. i. fauorabilis: qa ex modica p̄sumptione idu-
cif p̄sumptio p̄ filio donec vere p̄bef ſrīu q̄ ex
positio p̄baſ. ſ. e.l. ii. in prin. ibi magnū p̄iudi-
ciū assert p̄ filio hoc est magnū fauorem. iō dica-
mus hic preiudicialis idest fauorabilis filio. Et
circa ista senatuscōsulta sunt facte supplicationes
iuriscō. i oibus rñfis q̄ sequūtur. His visis tenē-
do opi. gl. q̄ intelligit q̄ agaf p̄iudiciali i rē de q̄
logf. ſ.p̄iudiciales. ¶ Quero in quo differt hec
p̄iudicialis i rē a rei vēdicatiōe de qua logf. ſ. d̄
rei vē. l. i. ſ.p̄ banc. Rñdeo qa rei vēdicatio cō-
petit tñ ascendentibus qui uēdican̄t alios i sua
prāte. Iſta p̄iudicialis cōpetit ascēdētibus z de-
scendentibus inuicē Secūdo illa rei vendicatio
dāf tertio possidēti filiū. Iſta p̄iudicialis ēt cō-
petit si a nemine possideſ. Tertio qa ista rei vē-
dicatio ē ciuilis. Iſta p̄iudicialis ē p̄toria: ut. d.
. ſ.p̄iudiciales. Quarto qa i illa rei vendicatiōe
agit p̄ncipaliter de iure patrie potestatis. in hac
p̄tora agit p̄ncipaliter de iure filiationis: ita sen-

tit gl.in.d. §. p*ri*udiciales. et o*es* doc. antiq et mo-
derni. Et ex hoc p*ro*p*ter* hic. §. n*on* loq*ue* de actione
p*ri*udiciali p*ro*toria de qua loq*ue*. §. p*ri*udiciales: q*a*
p*ro*tor dat actione filius q*n*o sunt i*n* ptate sicut eis
q*n*o sunt i*n* ptate et sol*a* filiatione natural*e* considerat.
§. hic ut patet ex si. §. n*on* daf eis q*n*o sunt reca*s*u*r*i*n* i*n* ptate. de alia ergo p*ri*udiciali loq*ue*. C*Sed* §.
hoc op*er*a ad hoc ut q*uo*d agnoscat ut filius quo
ad alim*en*ta et cetera onera donec vere p*re*b*et* non
filius c*o*p*et* offici*u*m*u* i*udi*c*is*: ut l*et*. si q*uo*d a liberis.
in prin. et per tot*a*. l*et*. e*st* ergo n*on* est necessaria p*u*
uis*io* istor*u*m*u* senatus*co*sultor*u*m*u*. R*u*nde*o* q*uo*d q*n*o*q*z e*st*
c*o*tentio de filiat*io*e et alimentis t*u*m*u*: et t*u*c*h*nt lo
c*u*m*u* remedia senatus*co*. q*n*o*q*z e*st* p*re*t*er*io de alimentis
t*u*m*u* et n*on* de filiat*io*e: et tunc h*z* loc*u*m*u* off*ic*io*u*m*u* i*udi*c*is*:
et ita intellig*o*. l*et*. si q*uo*d a liberis. Sed si esset p*re*t*er*
io de alimentis et filiat*io*e: et cessaret p*u*uis*io* se
natus*co*. qa forte natus n*on* reincidit in potest*at*e
te t*u*c*h*nt agnoscer*et* sumar*u*m*u* in illo off*ic*io*u*m*u* i*udi*c*is*
quo illa alim*en*ta petun*is*: vt. d*icit*. l*et*. si q*uo*d a liberis. §.
id*e* rescripter*u*m*u*. Id*e* si alimenta peterent a m*u*re
qua*c*onstat filios n*on* habere in ptate. I*te*z re
tent*o* op*er*i. glo. q*uo*d quare illa actio in r*e* d*icit* pre
i*udi*cialis. B*icit* glo. qa alijs q*on*ibus p*ri*udicat:
vt. l*et*. ordinata. i*et*. de lib. ca. q*uo*d modicum e*st* dicere.
B*ico* ergo q*uo*d p*ri*udicialis d*icit* multis respectib*u*
q*n*o*q*z respectu c*o*tting*et*ie: qa v*na* c*o*a sic se h*z* ad
ali*a* q*uo*d absoltoria lata in v*na* parit exceptiones
rei*u* i*udi*cate in alia: vt. l*et*. fund*o*. et l*et*. fund*u*. i*et*. de ex
cep*to*. et l*et*. i*et*. C*o* ac. n*on* poss*et*. q*n*o*q*z d*icit* p*ri*udicialis
respectu auctoritatis: et p*re*minentie l*et* se inuices
n*on* c*o*ttingant r*one* pleni p*ri*udici*is*: vt petitio her
editatis: vt. l*et*. si q*uo*d libertate*u*m*u* de pet*o*. here*u*m*u*. et l*et*. si.
. C*o* de pet*o*. here*u*m*u*. qu*ad* o*q*z d*icit* p*ri*udicialis respe
ctu maioritatis l*et* se inuice*n*ullo m*o* c*o*tting*at*: vt
qu*ad* o*q*z ci*u*ilis: et criminalis ex diversis factis: vt
no*o*. in*o*. l*et*. C*o* ord*o*. i*udi*. q*uo*d d*ixi* v*obis*. §. ti*o*. l*et*. re
r*u*m*u* amotar*u*m*u* actio ob adulter*io*. fm v*n* a*le*c*o*. et l*et*. l*et*. p
minor*o*. §. d*udi*. qu*ad* o*q*z d*icit* p*ri*udicialis: qa
in ea vert*o* res magni p*ri*udici*is*: vt c*o*a status. ita
loqui*o*. §. p*ri*udiciales. fm P*re*ce. qu*ad* o*q*z d*icit* p*u*
i*udi*cialis. i*et* fauorabilis: et ita loqui*o* fm intelle
ct*u*m*u* R*of*. que*z*. §. pol*ui*. C*o*lenio ad fm r*u*sum
q*uo*d glo. intellig*o* q*uo*d actione p*ri*udiciali agaf*et* in r*e*:
vt. §. tu dic*o* q*uo*d agaf*et* actione p*ri*udiciali: et senatus*co*
extenso p*u*ur*is*co*s*ultu*z* per qu*e* filius qui nas
cit*ur* mortuo p*re* vi*vo* au*o* petit se agnosc*et* in fili
um quo ad o*ia* donec au*u*s ordinarie agat: et ip*z*
n*on* esse filium o*nd*at: et hoc q*uo*d d*icit* in tex*o*. si ex
filio natus p*bet*ur intellig*o* q*uo*d p*bet*ur eo*ip*o q*uo*d
mulier stetit in matrimonio c*u*m*u* def*u*cto marito:
et partus est natus infra t*ps* a quo possibile est fi
lium su*u* nasc*et*: vt. l*et*. filium. de his qui sunt sui vel
alii*o*. i*ur*. hoc aut*e* n*on* habet loc*u*m*u* in nepote nato
ex filia c*u*m*u* n*on* reincidat i*n* potestat*at* aui: vt gl. d*ic*.
C*o*lenio ad tertiu*u* r*u*sum v*bi* d*icit* q*uo*d si est dubi
um quo t*pe* est natus agaf*et* ex senatus*co*. C*o*lo
ro ex quo senatus*co*. agaf*et*. Gl. finaliter conclu
dit pp*ter* dubiu*u* ex v*tro*q*z*. I*ota* ergo q*uo*d qu*ad*
q*uo*d p*ba*biliter est incertus p*o*t*est* int*er*are dupli
cem actione*u*: vt. l*et*. i*et*. §. quod aut*e*. j*et*. quor*u* le. sed
certe ibi loquitur qu*ad* o*q*z incertitudo causa*u* ex
parte conuenti que ratio hic cessat: et sic videtur
q*uo*d deberet cog*o* eligere ex quo senatus*co*. agaf*et*:
vt. l*et*. q*uo*d in heredem. §. eligere. de tribu. ergo re
ponde vt statim dicam C*o*lero ad quid aga
tur ex senatus*co*. et fm glo. agitur actione pre*iu*
diciali in r*e*: vt in. §. p*ri*udiciales. Lerte tunc ma
e diceret tex*o*. ex senatus*co*nsulto. imo ageres t*u*c*h*
ex edicto pretoris. C*o*lenio cum c*o*a sit pleni p*ri*
udici*is* deberet reus reddi certus in libello: vt. l*et*.

.i.in prin.s.de eden.dic ergo q̄ agit ex senatus
con. extenso per iurisconsultū ad hunc casuꝝ du
bitabilem. ¶ Peter ergo filius sic.dico me natū
ex tali viro & ex tali domina. & dubitat vtrum cō
stante m̄rimonio vel eo soluto: & i quoqꝫ tpe
natus fuerim debere agnoscere vt filius per sena
tusconsultū. ideo peto vt in filium me agnoscas
quo ad oia v̄squequo ordinarie agas: & me non
esse filii vere cōunicas. erit ergo hic speciale fa
uore filii. Et quia res est modici p̄iudicij: vt ad
mittat libellus sic incertus. sed quādo incertitu
do causare ex facto cōuenti n̄c etiā libellus in
certus admittetur in re magni p̄iudicij qui con
cluderet in diversis actionibus: vt i dicta.l.i.¶
qđ autem. quoꝫ le. Idem si incertitudo nō esset
in facto sed in iure per op̄i.doc. vel iuriscom: vt l.
gallus. ¶ si eius.j.de li. & posthu.in fine. ¶ Ulti
mo Dy. inducit istū f̄si. in ar. ad q̄onez de ma
leficio cōmissio in 2finibus: ita q̄ non constat in
cūtis territorio: de qua dixi in l.iurisperitos. ¶
cū omnibus. de excu.tuto. ¶ Cenio ad quartū
r̄fūlū. dicitur hic q̄ si ē cōtentio an vxor fuerit
agitur p̄iudiciali. hoc intelligit duobus modis.
primo vt sit quedaz actio p̄iudicialis qua vxor
vendicat aliquē in suū viruꝝ vel ecōuerſo: quod
glo. n̄rē non placet. Spe. tenet in ti. q̄ si. fint le.
& allegat hunc. ¶ sm̄ istam lec. quod an sit veruꝝ
in se statim dicam: tamē ad presens nō placet. ¶
dico q̄ hic loquī de quadā actione p̄iudiciali
ex senatuscōsulto extenso p̄ iurisconsultū ad istū
casum in quo filius dicit sic. dico q̄ ego suꝝ natū
ex tali viro & ex tali vxore cōstāte m̄rimonio v̄ eo
soluto: & q̄d hoc ē qđ an illa fuit vxor qđ mis̄
p̄iudicare nō debet: quare peto: vt me agnoscas
in filiuꝝ quo ad oia donec cā matrimonij princi
paliter agaf et verū matrinoniuꝝ nō esse doceaf.
¶ Reuoco ergo i dubiuꝝ an reperiat p̄iudicialis
per quā quis vendicet aliquā in vxore vel vxor
vendicet aliquē in virū. Idetur q̄ sic: q̄a ha
bemus interdictū de vxore exhibenda: vt. C. de
li. exhi. l. ii. sed ibi loquī qñ ab aliquo detinet. ¶
si ipsa faceret cōtrouersiam: & diceret se nō esse
vxore tunc nō habemus expressuꝝ in iure nostro
nisi per identitatē rationis. de iure vero canoni
co est expressuꝝ in ti. de cōuer. cōiu. per rotū: & in
Spe. de spon. ¶ sequif. Quero quot sunt casus
in quibus agaf p̄iudiciali. glo. hic enumerat ali
quos. s. eos qui ptinent ad istum ti. sm̄ intelle
ctum suū: licet aliter intellexerim: vt dixi. ¶ Que
ro qñ filius nascit̄ sol. ma. morte vtrū vxor tenet
denūciare socero sicut qñ solutū est diuinitio. gl.
hic in fi. dicit q̄ nō: quod no. Jac. de are. dicit q̄
qñ nascit̄ post mortē patris viuo auo q̄ est loc
denūciatiō. ppter eadē rōnem: quod dic: vt di
cam. j. ti. pxi. l. i. ¶ de inspiciēdo. Ex p̄dicitis pa
tet q̄ si filius nascitur cōstante m̄rimonio: & sic
est in possessione filiatōis tm̄ p̄ intentare actio
nem p̄iudiciale ī rē tenendo lec. glo. quod puto
verū. Idē in qualibet actōe que cōpetit pro iuri
bus incorporalibꝫ: & que cōpetit: vt def posses
sori: vt. l. & si forte. ¶ sciendum. si ser. ven. & l. vti
frui. ¶ si. si v̄suf. pe. ¶ Cenio ad quintū r̄fūlū. s.
ad ver. illud tenendū. quem intellige in filio ma
iore: in filio vero minori si non v̄s v̄t beneficio
carboꝫ. alias posset impetrare carboꝫ. & non
agitur petitōe hereditatis: vt. j. pxi. responso.
an aut̄ posset agere hoc casu actōe p̄iudiciali in
rē: dixi. s. pxi. ver. venio ad ver. adeo. ¶ Mo. ca
sum specialē ī quo instantia iudicij nō transmis
titur ad heredes cōtra. l. si cū hoīem. j. de fidei
us. ratio: ga mortuo illo: & eo defuncto expirat

actio quē iaz intētata erat. facit. l. i. C. si pen.ap.
mors interue. ¶ Et hic Dy. inducit ad. q. pone
q̄ inceptra inquisitione superuenit accusator: an
fileat inquisitio. Et hic videtur ar. q̄ sic. de hoc
tangitur in. l. pe. j. de suspec. tu. & ad idem ipse
in. l. si maritus. j. de adul. Dy. hoc ponit in. c. le
gitimi. extra de re. iur. l. vi. ¶ y. in. l. ea quidē. C.
de accu. & ibi dixi: & plene i. l. si maritus. j. de ad
ul. in. prin. Item inducit i ar. ad. q. accusauit ali
quis testē de falso: accusator est mortuus an iu
dex posset procedere sicut poterat ab initio. Cer
te sic. Et dy. nō allegat. l. defuncto. sm̄ unā lec.
ubi est casus. j. de publi. iudi. & in. c. i. & ij. extra
collu. dete. ¶ Cenio ad ultimus responsuꝫ: & no
illud q̄ preiudicialis in rem nō habet locū nisi ī
ter eos qui se inuicez cōtingunt per p̄iaz potes
tatē: & est ualde notabile tenēdo lec. gl. sm̄ hoc
ego nō possit petere me. p̄nunciari esse tuū fra
trem uel tuū patruꝫ: & similia. Inn. uero extra
de or. cog. c. cū dilectus. alias. c. tua. dicit q̄ p̄i
cipaliter & incidēter possum petere me. p̄nucia
ri tibi ē cōiunctum. idē in Spe. qui si. fint legi.
circa princi. Jo. de blausco i. d. s. p̄iudiciales.
¶ y. format hoc in. l. nō nudis. C. de pb. vbi di
citur in gl. quod est dare iudiciū quasi possesso
riū fraternitatis: ergo eadē rōe petitorū. ¶ Ad
istū. s. nō respondet. Rū. tenēdo opinionē qua
dixi in ad. p̄positum: q̄a loquitur hic de alia p̄i
udiciale. s. auorabili que nō facit ad p̄iudicium: &
hec vera. sed tenendo opinionē glo. dicas q̄ nō
p̄otest agi p̄iudiciali ex intentōe senatuscōsulti.
sed alias sic. p̄ hac optie facit. j. de ven. in pos
mit. l. vbiqꝫ: & ibi examinabo.

Ex. l. sequenti.

C Qualiter punias qui partum prefocal.

Ecare.

Hic iurisconsultus po
nit cām quare introdu
ctū ē remediuꝫ sequentis. l. s. de alendis
liberis: q̄a ille q̄ negabat alimenta videtur neca
re. ¶ Quero qualiter puniatur ille q̄ partū p̄fo
cat. gl. dicit q̄ l. cornelia tā in p̄mo casu q̄ in se
quētibus. Doc. dicunt q̄ i p̄mo casu qñ p̄focat
punitur. l. cornelia. sed qñ denegat alimenta pu
nitur pena. e. ordinaria: vt. l. i. s. pena. s. e. Itēz
qñ abiecit: ut qñ exponit infantez ad hospita
le: vt. l. i. C. de infan. expone sed etiā quādo do
lo exponeret in aliquo loco: vt moreref teneref
l. cornel. de sic. vt. l. i. s. diu. j. ad. l. cor. d. sicca.

Ex. l. sequenti.

C Alimenta petunt officio iudicis

J quis a liberis.

Lōtinatio patet ex his que dixi. s. l. i.
¶ s. l. pxi. s. qa plantianuꝫ: & hoc intendit. Ali
menta liberis a parentibꝫ vel a liberis decernū
tur officio iudicis cognoscētis an sit filius v̄ pa
ter: & an d̄ facultatibꝫ cōuenti possit ali: & an sibi
petēs sufficiat ppter res & operas suas. vel an
sic subsit cā ppter quā possint legitime denega
ri. b. d. v̄fqꝫ ad. s. solent. ¶ Mo. q̄ iudicis offi
cio alimenta petuntur. ¶ Op. cum nō subsit ob
ligatio n̄i naturalis: vt. l. i. s. de iusti. & iure.
ergo nō datur actio. Solu. verū est q̄ nō datur
actio: sed officium iudicis: vt. l. si quis per collu
sionē. s. d. actio. emp. & q̄ n̄ presupponit aliquā
obligationē civilē: vt. l. si rem in fi. de leg. i.

Ex. s. sequenti.

C Bānitum p̄fem an filius alere teneatur
¶ Oppo. si nō est i po
testate nō habet lo
cum hoc remediuꝫ: vt. l. siue contra. s. quia plau

b J quis
s a liberis
ad bāc
.l. vide bar. i
.l. quidā cuꝫ
filium. d̄ ver
bo. ob. s. s
vtrum. an fi
lius cogatur
Addē quod
no. bar. in. l.
si constante.
in. v. q. p̄me
q̄. p̄incipia
lis solu. ma
gnum sequi
tur & t̄z bal
in tit. de pa
constā. i prin
ci. per tex. ibi
in ver. spon
deant. nec al
legat barto
nec aliquid.
& idem tenet
bal. in. l. si q̄
de incest. nu
& vide q̄ no
bal. i auē. bo
na dānatorū
.C. de bo. dā
& bal. i. d. ti
de pa. cōfā.
loquitur pri
mo i casu spe
ciali de non
nu. pe. itēz ni
fi eset cōtra
patriam. per
l. minime. s.
de reli. & sum
pti. fune. iun
cta. l. necessa
rio. co. titu.

C. S. vtrum. quero. et no. spe. in ti. qui si. sunt legi. S. i. et vide que habentur in que. licet. C. de natu. li.

bC. l. qui. facit tex ibi no. i. l. quāvis. solu. ma.

C. Alere fratr. Add. glo. et bar. in. l. pater. C. d. alē. lib. et bal. in. l. i. S. ius naturale d. iusti. et iur. ibi qd i. vlore. et qd i. eo filio q. dillapidavit bona.

ADDE φ
idez d. fratre

tenuit bal. 2.

filo. cccxxix

vii. ii. li. vbi

pp hoc p. s.

luit cum qui

dam pater al

terū filius be

redē istiuis-

set cu. hoc q

nibl. daret

fratri alteri

et si filio te-

statoris sub

penna priua-

ad cuiusdā

penā q. filius

q. adeat iu-

der q. cogat

fratre ad pre-

standum sibi

alimenta ex

persona sua

et hoc modo

index pro alt-

mentis pote-

rit sibi facere

assignare una

pos. non ob-

stante. p. b. fi-

testatoris. et

quid de eo q

dillapidavit

bona q. pau-

de ca. in. l. si

cu. dote. in.

.S. i. solut.

matri. dicit

bald. tenere

q. pater oio

tencatur ad

alimenta i au-

tē. si. captiu.

.S. de episco-

pio et cle. et di

cit oldra. ita

tenere per. l.

libertuo qui

operarū. j. d

oper. libe. q

limitat bal. i

auē. q. roga-

tus nisi filius

dolo uel lata

culpa partez

suaz discipu-

uerit q. tunc

etiam alimē-

ta perdit: se-

e. si leui cul-

pa. alle. l. etiā

.S. sol. ma. et

hoc t3 spec. i

ti. q. si. sunt le-

gitimi verbi.

sed pone.

dC. S. Sed si filius. aliunde posset. quid autem in filio. habente aduenti-

cia. vide. l. si. S. finaūt. et ibi bal. C. de bo. que libe. vide bar. et bal. l. liber.

.S. i. de ali. et ciba. lega. et qd. de muliere. nupta. an debeat habere alimen-

ta a patre vel ab heredibus patrio. nā dicit statutum bononię q. anteqz

mulieribus dos fuerit cōstituta. debeant eis dari alimenta decentia d. bo

nō hereditatis illius de qua dos p. stitui debuerit. et ultra dicit statutū q.

ista alimēta debeat p. stari arbitrio p. unctoz. dico q. istud ē erat de iure

cōt. vt no. bal. in. l. q. filiū. post nico. de neapo. ff. vbi. pupil. edua. debe. p

illū tex. et l. l. nō sine. de bo. que lib. tñ. l. q. alimēta q. debentur a patre ipsi filiū et successione

ab heredibus patrio eū representantibz. iurta. S. item. rescriptū. i. hac ea

l. j. eo. tamē nō debēt p. stari illi qui iā aliunde alimētatus est: nisi qn pro

se alimētado se obligauit alteri; vt q. pecunia mutuo acceptit pro alimē-

tio. ita declarat bar. in. l. libertos quos. S. manumissio. j. de ali. leg. et quia

de iure ex dispositōne. l. alimēta nō cōstituitur illi qui habet altitude vñ

sibi. puidet de alimētis. vt. j. e. l. S. alimēta. t. d. l. qui filiū. cu. ibi no. et iō

filia postqz erit nupta et in obsequio viri cui viro etiā si nulla dos pmis-

fa erat q. poterat sibi puidere de alimētis ex plena viri: q. maritus te-

neqz cā alere satiō tūc viri q. sonū videtur q. statuentes noluerint prouide-

tianum. S. co. Sol. hic de alio remedio loqui.

C. Quero si pater ē expānitus an filiū cogatur b. eu alere. Rūdeo q. sic. in auē. de incest. nup. S. si vero contigerit cum sua glo. colla. secunda. et l. mutus. S. manente. S. de iure doti.

Ex. S. sequenti.

C. An pater filiam bastardam alere et dotare te neaf et an officiū iudicis cōpetēs filiis possit ab aliis q. ipfis iplorari et an fī fez alere teneaf.

Utrum. Nota q. hic officium iudicis descendit ex charitate sanguinis et ex eqtate nō ex iure patrie potestatis: et sic aliud est q. in senatuscōsulto: ut dixi in. l. siue cōtra. S. quia plautianum. S. eo. **C.** Quero utrum pater cogatur filiam iniustā alere. Glo. dicit si ē nata ex dānato coitu nō tenetur eaz alere. secus si ex concubina. Lerte hoc est vez de iure ciuili. sed de iure canonico cogif q. alere etiā spuriū: ut in. c. cum haberet. extra de eo qui dux. in ma. quā pol. per adu. Quero an q. cogatur dotare filiā bastardā. Lasus est in. l. uxore. S. naturalis j. de lega. iii. **C.** Quero an istud officiū iudicis possit implorari ab alio q. a filio. Rū. q. sic: quia sanguinei et alij admittuntur ad petenduz alimēta pro filio: ut. l. qui filiū. j. ubi pu. edu. de.

C. Quero an frater teneatur alere fratrem. Gl. arguit pro et cōtra. et uidetur inclinare q. teneft per. l. q. filium ubi pu. edu. de. sed certe ibi logtur iñ sorore que est vite obsequioris: et sic non est eadē rō: ut. l. cu. hi. S. in psona. S. de transac.

veritas est q. cogif alere fratres naturalē. ergo multo fortius legitimū: ut. C. de natura. li. auē. l. z. S. so. ma. l. q. quis. de hoc p. Ly. C. d. alē. li. l. i.

Ex. S. sequenti.

C. An qui ex operis suis potest se alere possit pētere alimenta.

Sed si filius. Hic ponit de alia cāe cognitiōe. l. an ille qui petit filio dare alimēta possit sibi suffūcere q. aliunde posse habere q. a p. f. C. Nota q. qui pōt se alere ex operis suis nō pōt pētere alimēta p. istū officium iudicis quod ē uerū. pro hoc in auē. de questi. in fi. col. vi. C. de men- di. uali. l. i. l. xi. et hoc intellige si honeste pōt ex- ercere illam artem. alias secus: ut. l. nepos pro- culo. j. de uerbo. significa. fm. Pe.

Ex. S. sequenti.

C. An si filius in causa alimentoz sit iterlocutoria uel diffinitiua. et an donec causa pēdet filius ali debeat.

Sed si filius. Ille qui petit filio dare alimēta possit sibi suffūcere q. aliunde posse habere q. a p. f.

C. Nota q. qui pōt se alere ex operis suis nō pōt pētere alimēta p. istū officium iudicis quod ē uerū. pro hoc in auē. de questi. in fi. col. vi. C. de men- di. uali. l. i. l. xi. et hoc intellige si honeste pōt ex- ercere illam artem. alias secus: ut. l. nepos pro- culo. j. de uerbo. significa. fm. Pe.

Ex. S. sequenti.

C. An si filius in causa alimentoz sit iterlocutoria uel diffinitiua. et an donec causa pēdet filius ali debeat.

Sed si filius. Ille qui petit filio dare alimēta possit sibi suffūcere q. aliunde posse habere q. a p. f.

C. Nota q. qui pōt se alere ex operis suis nō pōt pētere alimēta p. istū officium iudicis quod ē uerū. pro hoc in auē. de questi. in fi. col. vi. C. de men- di. uali. l. i. l. xi. et hoc intellige si honeste pōt ex- ercere illam artem. alias secus: ut. l. nepos pro- culo. j. de uerbo. significa. fm. Pe.

Ex. S. sequenti.

C. An si filius in causa alimentoz sit iterlocutoria uel diffinitiua. et an donec causa pēdet filius ali debeat.

Sed si filius. Ille qui petit filio dare alimēta possit sibi suffūcere q. aliunde posse habere q. a p. f.

C. Nota q. qui pōt se alere ex operis suis nō pōt pētere alimēta p. istū officium iudicis quod ē uerū. pro hoc in auē. de questi. in fi. col. vi. C. de men- di. uali. l. i. l. xi. et hoc intellige si honeste pōt ex- ercere illam artem. alias secus: ut. l. nepos pro- culo. j. de uerbo. significa. fm. Pe.

Ex. S. sequenti.

C. An si filius in causa alimentoz sit iterlocutoria uel diffinitiua. et an donec causa pēdet filius ali debeat.

Sed si filius. Ille qui petit filio dare alimēta possit sibi suffūcere q. aliunde posse habere q. a p. f.

C. Nota q. qui pōt se alere ex operis suis nō pōt pētere alimēta p. istū officium iudicis quod ē uerū. pro hoc in auē. de questi. in fi. col. vi. C. de men- di. uali. l. i. l. xi. et hoc intellige si honeste pōt ex- ercere illam artem. alias secus: ut. l. nepos pro- culo. j. de uerbo. significa. fm. Pe.

Ex. S. sequenti.

C. An si filius in causa alimentoz sit iterlocutoria uel diffinitiua. et an donec causa pēdet filius ali debeat.

Sed si filius. Ille qui petit filio dare alimēta possit sibi suffūcere q. aliunde posse habere q. a p. f.

C. Nota q. qui pōt se alere ex operis suis nō pōt pētere alimēta p. istū officium iudicis quod ē uerū. pro hoc in auē. de questi. in fi. col. vi. C. de men- di. uali. l. i. l. xi. et hoc intellige si honeste pōt ex- ercere illam artem. alias secus: ut. l. nepos pro- culo. j. de uerbo. significa. fm. Pe.

Ex. S. sequenti.

C. An si filius in causa alimentoz sit iterlocutoria uel diffinitiua. et an donec causa pēdet filius ali debeat.

Sed si filius. Ille qui petit filio dare alimēta possit sibi suffūcere q. aliunde posse habere q. a p. f.

re mulieri de talibus alimētis postqz nupta erat viro et si ipsa volebat po- terat dotē suā exigere ex forma statuti et fm. hoc istud statutū erit in bac parte alimētoz p. forme iuri cōt. iō talis iterpretatio videſ amplectenda

.l. ii. C. de nov. c. cū dilecti. de p. s. nec maritus videſ posse petere alimē-

ta: q. si nō stat sibi pmisla suffit et quā dotē et nō appetet q. mulier sue

rit infirma:

tunc alimētia

p. sita a mari-

to uori que

fuit et est i fer-

uicio uiri nō

possint peti

per maritum

ut firmat in-

no. in. c. p. ue-</p

q̄ non requirit libellus nec alia iuris solēitas cuī expediatur officio iūdicio per hanc. l. s. l. i. e. l. si iudex de his qui sunt sui. et q̄d no. in rubrica de interro. ac. et addit bar. in. l. i. s. fi. de preto. stipu.

C. s. Idē iudex alimenta denegari. addit io. an. in. c. quintavallio. de iū. reiur. et idē dicit bal. in. l. s. C. de do. p̄mis. in dote. s. q̄d poterit ex eisdē

cāis filia do-
te priuari ar-
guendo dō
te ad alimen-
ta. et hic addit
bar. post gl. i.
l. s. C. d. ale.
libe. et q̄d p̄-
cedit arg. de
alimētio ad
legitima. di.
xi in. l. fin. de
bis qui. ut i.
dig. et not.
bal. hic addit
glo. not. in. l.
iniquum. C.
qui accu. que
dicit q̄ alimē-
ta pietatis cā
prestata repe-
tuntur si alti-
mētarius ac-
culat alimen-
tatorem.

b C. s. Pa/
rens iure na-
turali. alimē-
ta debent de-
sure naturali.
Et iō nō va-
let pactum i
prium ut per
Jo. an. i. spe.
q̄ si. sint legi.
et sequit. pe.
de anch. i. c.
canonū statu-
ta circa me-
diū de con-
sti. ex quo di-
cebat spe. in
predicto tit.
qui si. sint le-
giti. s. i. v. s.
pone q̄ non
valet pacru^z
q̄ filium nō
teneatur ale-
re pater. et
idē erit in do-
te danda fi-
lie. videlicet
q̄ non valet
pactu^z q̄ pa-
ter nō tenea-
tur eā dota-
re. s. m. Ro. i.
l. i. fo. ma. et
limita istum
text. in simili-
dum dicit q̄
parenti dent
alimenta nisi
talio pater es-
set in delicto
pacis rup-
cas est. no.
in. c. i. s. si q̄s
hominem de
pa. tenē. Itel-
lige tamē
vt ibi patet
ex littera per
bal. i. aut. bo-
na damnato-
ru^z. C. d. bo-
dā. Item sal-
lit in patre q̄
contra patri-
az venit quo-
niam neduz
isti alimenta

ordinarijs sine dubio requiritur plena p̄batio:
ut. l. iudices. C. de iudicijs. i. criminalibus regru-
tur. p̄batōes luce clariores: ut. l. sciāt. C. d. p̄batō.

Idem iudex. No q̄ ex q̄bus cāis
pōt filius exhereda-
ri ex eisdē p̄nt et alimenta denegari ut hic cū sua
glo. q̄ incipit ex qua cā: et tene menti.

Non tantum. C. Op. j. e. l. s. pa-
rens. So. intellige
hic de oneribus alimētōz p̄ se et p̄ uxore et libe-
ris ut in glo. nō tñ q̄ soluat p̄ filio es alienū ut i
filio: et vide glo. q̄ dicit ut vestimenta. Ista p̄ma
exēpla sunt ha in se nō tñ ḡruunt l̄fe: qa post q̄
tenet alimentare teneat dare et vestimenta et habi-
tationē: sed iō dicit cetera: ut in s. glo. ibi itē pro-
se et suis liberis cū uxore. et ista est vera.

Si impubes. Declara hūc. s. et

Ex. s. sequenti.

C. Q̄i mater possit repetere alimēta facta filio.
Si mater. Mater alimenta que se
cit in filium: qa a p̄te ali
debebat a patre repetit. b. d. s. uerā lec. C. Op.
de. l. alimēta. C. de neg. gest. So. glo. q̄ ē hic disti-
guit: aut exp̄sa ē magna uel parua: et aut mulier
fuit p̄testata aut nō. ia. de are. et L. y. et H. e. i. d.
l. alimēta. dicit q̄ in casu buius. l. nō est necessa-
ria p̄fatio: tūc enī ē necessaria q̄n onus alimē-
tādi spectat ad ipsu^z filiu^z: tūc qa p̄sumptio ē. q̄
m̄ velit donare filio necessaria ē. p̄fatio. s. q̄n
onus alimētōz spectat ad viꝝ nō est uerisimi-
le q̄ mulier uelit uiro donare. Tō repetit et si nō
fuit p̄testata ut hic p̄baſ i. l. n̄sennius. s. d. neg.
gest. et ibi dixi ifra. triēniū tamen onus alimētōz
spectat ad m̄fem: ut. l. s. C. de pa. po. q̄d intell̄
ge si m̄ p̄t alere filiu^z. secus si eē ita paup q̄ eū
sine auxilio sustētare nō posset: tūc spectaret ad
viꝝ: ut. s. e. l. i. s. i. t. j. e. l. s. parēs. t. s. pe. et viꝝ
gl. q̄ incipit et n̄ modica. i. s. glo. dic ut plene p̄ dy.

Ex. s. sequenti.

C. An educare parentes sit de iure naturali. et
an valeat pactum ne liceat alere.

Parens. Soler dubitare qa in. l. i. in
s. i. de iust. et iu. d. q̄ educatio
liberop̄ est de iure naturali. C. Sed qd de
educatione parentū. Hic vt tex. q̄ sic. ibi de iū-
re naturali sed dixi vobis ibi q̄ educatio paren-
tu^z nō ē de iure naturali: s. naturali rōne: qa bñfa
cientibus bñfaciam: ut. l. s. si lege. s. p̄suluit. s.
de peti. here. qd apparet qa huic p̄bo naturali
adiūgiſ rō q̄ nō cōpetit alijs animalibus. iō itel-
ligiſ rōe naturali. i. de iure ḡtū. facit. s. de iusti.
et iure. l. o. e. ibi naturali rōne. i. de iuregen. dicit
glo. C. Quero an valeat pactu^z ne liceat alimen-
tare. Lerte nō: ut. l. alia. s. elegater. s. solu. mat.
Spe. in ti. qui si. sint legi. t̄.

Ex. s. sequenti.

C. Si aliquis haberet fratrem: et heredes eēneos
filij alimētorū cura erit penes fratrem. et an mo-
nasterium teneatur alere filios ingressi.

Item rescriptū. Onus alimē-
tādi in subsu-
dium trāfit ad heredes. b. d. Dicif hic bñs filij.
Sed s. filiuſſa. nō bñ heredē: ut. j. d. ca. pecu. l. i.
So. intelligas hic in filio emācipato vel in filio i
ptate bñte caſtrēte peculiū q̄ fecit testū. Dic hic

non debentur sed poterit impune occidi per textum. no. in. l. minime. s
religi. pro quo vide no. per moder. in. l. quāvis. cu3. l. seq. solu. ma. an au-
tem et quando alimentis renūciari possit etiam cuī iuramento. vide bal.
in. l. pactum. C. de col. et quod no. bar. in. l. cum bi. in. prin. de trans. et q̄d
no. Ro. in. l. i. sol. ma. vide bar. in. l. filium vbi pupil. educa. deve. et facit
iste tex. p̄ co
q̄d confuluit
dy. in cōſilio
. viii. incip. q.
talis est qdā
nomine oda
nus.

C. C. s. Itē re
scriptū. que
ro aliquo vi
ce et bart. in
l. si marito.
s. voluntate
so. ma. et in. l.
post dotem.
eo. ti. et quod
no. in simili i
l. sicut. s. si d
beri. q. mo.
pig. vel hyp.
sol. et inciden
ter imol. i. l.
stipulatō hoc
modo conce
pta. de verb.
ob. vide bar.
in. d. l. i. C. d
mendicā. va
li. lib. s. et gl.
ibi et bal. i. l.
si quis argē
tum. s. sed si
quis. de do.
et spe. qui si
sint legi. s. i.
versi. quid si
is q̄ petit.

Ex. s. sequenti.

C. Snia lata in cā summaria nō facit p̄iudicium
si agatur ordinarie. et an in bac summaria cogni-
tione sufficiat. p̄bare p̄ iuramentū.

Solent. Hic incipit tractare de tertia
parte rubrice. sc̄z de alimētis
p̄standis inter libertos et patronos: et hoc inten-
dit. Liberti cogunf alere p̄fros et eōp filios et
parentes et officio iudicis cognoscēt an sit liber-
tus et de facultatib̄ liberti et patroni et an cāz ha-
beat recusandi. b. d. vsq; ad finem. l. C. Not. q̄
snia lata in cā summaria nō facit p̄iudicium si aga-
tur ordinarie: vt. s. e. l. s. si vel parens. et j. de re-
iu. l. a diuo pio. s. si super reb. C. No. vñ actio-
nem p̄iudicialem per quā quis se negat libertū
q̄d vt glo. dicit facit vendicādo se in ingenuitatē
vt. l. circa. s. de pba. Quero vtrum ista cognitio
sit summaria vel semiplena: et dic vt glo. q̄ incipit
s. summatim: et ha est opin. glo. per istu^z tex. qa si
cā alimētōz cognoscere plene faceret p̄iudi-
cium in alio: vt. l. pe. et ibi no. s. de his q̄ sunt sui
vel alie. iu. t. l. i. C. de or. iudi. C. Op. C. de iudi.
l. iudices: vbi dicif q̄ plena d3 eē cognitio. sol.
fallit hic. s. b. queror an in bac summaria cogni-
tione sufficiat. p̄bare p̄ iuramentū sicut dicimus
in. l. thesaur. s. d. exhiben. Et H. e. dicit q̄ nō et
bene p. l. iij. s. cā. j. ad carbo. Pro cui noticia
no. tria q̄ cārū summariaru^z quedā facit plenū p̄-
iudicium et. ut plene scripsi. s. e. l. s. si quis ex his
et ibi vide.

Utrum. Querit glo. vtꝝ liberiliberto-
rum teneat alere p̄fros: et
vtrū patroni teneant alere filios liberti. dic vt in
glo. et bene.

Ex. s. sequenti.

C. An vasallus vasalli mei sit vassalu s meus.

Si quis a liberti. Primum
in argumentū q̄ vasallus vasalli mei nō ē meus
vasallus. de quo ē glo. in. l. d. accessionib̄. j. de di-
uer. et rēp. p̄scrip. et ibi dedi tibi 2cor. Ad s. m. di-
ctū quero i quo p̄datur iuspatronat^z q̄n q̄s ma-
numittit ex cā fideicomissi. et dic vt glo. tamen in-
telligas q̄ nō cogitur alere patronū nisi sit fili^z
patroni: ut. l. q̄ ex cā. C. de op. li. C. Quero qd i
eo q̄ est emptus nummis suis. Et dic ut in glo.

Ex. s. sequenti.

C. Q̄n pater recclētē teneat alere patronum.

De alimentis. Querit Ia. si arer babet unde vivat. Nisi quod tunc cōdemnatur vir insolitus. ar. huius. s. et dīpi i. l. maritū. s. so. ma. Querit Dy. an p̄sbyter ecclesie tenet alere patrōnū ecclesie si est inops. Et dicit q̄ sic si sibi supest: alias secus ut hic.

Limenta. Si p̄sonus liberato denegat alimēta p̄dī iuspatronat. Si libertus p̄sona rediget in seruitutē. b. d. Ex. s. le. Cān donatarius teneatur alere donatorē. vasallus dñi et an filius emancipatus possit reuocari in patriā potestate si p̄fī denegat alimenta.

Imperatoris. Op. C. de li. cau. l. solo. Sol. dicit gl. dic ut ibi et bene. Querit glo dicitur hic emptori adiiciens quid vendis: et glo dicit q̄ libertus factus seruus p̄ in gratitudinē. Et ista t̄z Dy. sed ista nō videſ vera: q̄a tex. dicit q̄ a preside: et sic nō ipse p̄sonus: qđ nō esset dubium si esset suus. Alij dicit q̄ vendis libertus vel ven⁹ iuspatronat⁹ ut et filius venditur: et vide glo. que incipit vel p̄ saltum ibi: sed quidē. que op̄i. est vera: et ultima op̄i. nō videſ vera quia tex. p̄supponit q̄ redigat in seruitutē quō vendis libertus. Preterea textus vult ponere q̄ sit maior pena: et si ius liberti vēdereſ esset mior. Qualiter ergo saluetur ista glo. dic q̄ ha glo. p̄cedit secundum prin. qui dicit tex. cōmoueanſ q̄ hoc mō nō sint cōmoti act⁹ q̄ vendit⁹ iuspatronat⁹. si. at intel ligitur q̄ amoueanſ. i. coriganſ: et tunc p̄cedit prima op̄i. Inducit in ar. an donatarius teneatur alere donante: et glo. sunt varie seu cōtrarie i. l. vlti. C. de reuo. do. et j. de re. iu. l. in cōdemna. dic ut no. per Ly. in. d. l. fin. C Querit Dy. vtrū vasallus teneat alere dñm: et videtur q̄ sic. ar. huius. l. Preterea vasallus teneat dominū defendere: vt. x. col. que sit for. f. c. i. sed si nō prestat alimenta videſ necare: vt. l. necare. s. e. ergo teneat eum alere. glo. tangit i. l. solo. C. de li. cau. facit glo. i. l. d. c. i. que sit for. f. et hic no. Spe. in ti. qui f. sint legi. s. i. uersi. quid si dñs. C Quero an filius emancipatus qui denegat alimenta reuocetur in potestatē. Et Iaco. de are. dicit q̄ sic. ar. huius. s. et l. i. C. de ingra. li. et j. de iu. repa. l. integratus. Ex. l. sequenti.

Cān ali dēat de p̄bēda ille cui ē morta qđ s. ea. **I**n neget. Ista. l. h̄z tres lectu. are. ut recitat Ly. C. e. l. f. q̄ filius petit alimenta a patre et pendente summaria cognitōne pater cogit alere. nūc pater agit preiudiciale dicens illum nō esse filium legi. cuž mater fuerit serua alterius: et sic nō uxor. an illa pronuncia ſtio in alimentis preiudicet i filiatione. certe nō. C In tex. ibi interim i. pendente cā ſuper actione preiudiciale in qua dī fieri plena probatio filiationis: quia primo fuerat facta summaria cauſa alimentoz: ut dicit Ia. de are. et no. p̄ Ly. C. e. l. f. et bī istam lec. No. iſtud quod dixi tibi in l. iii. s. quia plautianū. s. e. q̄ inuenitur preiudiciale actio negatiua: et bī istam lec. habes q̄ ista. l. nīl facit ad illud ad quod alle. glo. hic et in l. si quis a liberis. s. i. uel parens. qui dicit text. nec diſcernet nīl interim t̄z. et sic intelligit ibi gl. q̄ pendente cā alimentoz debeat ali quod non est verum ūno pendente preiudiciale cauſa. Secundo modo legit eam Dy. q̄ hic erat. q. dī matrimonio et filiatione quia negabam uxorez et esſe ex me natum interim debeat ali. et sic facit p̄ gl.

que est in. s. si vel parenſ. in. l. si quis a liberis. s. eo. Cāideamus iſtaz lec. dy. quomodo erat. q. de matrimonio et filiatione: et oportet te dicere q̄ erat incidentis: quia petebat filius alimēta ego negabam ipsum esse ex me natum et marrem fuis fe meam yroxem: et tunc ponit eam Dy. grauata in causa filiationis que superest et agitatur in eo dem iudicio. Lerte pendente iſto iudicio cogit pater alere filium. Est ne vera iſta lec. Lerte si esset uera tunc ſequeretur absurditas quia quilibet ribaldus poſſet ire ad unum diuitem hoiez et facere questionem filiationis: quia interim debeat alimentari. Et idem tenet glo. in. l. v. C. e. At ergo cefat iniquitas intellige glo. que est in l. si quis a liberis. s. si uel parenſ. et aliam que ē in. l. v. C. e. et hanc lege ſim iſtam lec. quod p̄t esse uerum in uno caſu quando quis est in quaſi poſſeſſione filiationis q̄ interim debeat ali. alias non: ut. l. i. s. idem iul. s. e. ſed ſi non est in quaſi poſſeſſione filiationis tunc non debeat ali niſi precedente aliqua cognitione: ut. l. i. s. i. ea j. de u. in poſ. mit. et l. iii. s. cauſa. j. ad carbo. Cā Tertio modo legitur ut Dy. tangit q̄ hic erat. q. de matrimonio: de filiatione non principaliter ſed an debeat legitimus. interim tenetur eum alere: et dy. nititur hoc impugnare: quia ſi hoc debeat uerum cauſa alimentorum nō p̄oreſt ſubeffe: quia ſi p̄nunciatur eſſe matrimonium ſequitur q̄ ſit filius legitimus. ſi p̄nunciatur seruus cogitur eū ale re: ut filium et seruum ſuum. et ſic cauſa alimento rum non poterit ſubeffe. ſed dico q̄ Dy. arguit ab insufficienti partium enumeratione: quia. l. nī dicit de ancilla ſua uel alterius: quia ſi eſſet ancilla alterius tunc non cogeretur pater alere illū ſeruulz extranei ſed dominus eius: et ſic poteſt procedere. et bī iſtam lec. habemus nouā preiu diciale actionem ſcilicet q̄ nego te eē uxorem meā: et ita ponit dy. in. s. quia plautianum. vide per spec. qui ponit in tī. de ſpon. Cā Ultimo dy. iſtam. l. inducit in ar. ad. q̄ alicui mouetur. q. de prebenda: an interim debeat ali ex ea. Et certe ſic ſi eſſet in poſſeſſione iſp̄ſius prebende: et pro hoc l. f. C. de ord. cog. et c. Ex. l. seq.

Cān habens heredes p̄fī ſe auū mīnum ab illo potius ali debeat. et ſe quo ali debeat habēs ſi filium et patrem diuites et auū ſe patrem.

n On quēadmodum

Descendentes per lineam masculinā co guntur alere ascēdentes ſuos: ſecus ſi p̄ femini nam niſi in ſubſidium. b. d. hic dico eſſe caſum eius quod ponit in. l. si quis a liberis. s. interruprum. ſi an debeam alimentari ab hereditibus patris uel ab auo materno: et dico q̄ ab auo materno: ita uidetur caſus hic. et dy. uolens fugere contrarium exponit tex. dum dicit nō ſunt ſuper ſites et ſubaudi vel beres eius: ſed iſte tex. tūc nil relenat nec eſſet de mente huius littere: et hoc uoluit tex. in. s. interruptum. in ſumma egeſtate et. credo q̄ hoc ſit uerum iſz aliter dicit. He. in. l. alimenta. Cā Querit Ia. de are. aliquis habet patrem et filium diuites a quo perit alimēta. alia. q̄ eſſet aliquis habet patrem et auū diuites a quo perit alimenta. Ia. de are. format hic et in l. i. C. de alen. l. et Ly. eū recitat licet ſit aliqualis va riatio. nam ibi t̄z q̄ filii ſit electio. hic t̄z q̄ prius dī petere a p̄fē q̄ ab auuo vel a patre prius q̄ a filio: et hoc puro verius. et eſſet rō q̄a tex. eſſet i. l. ſi q̄s a liberis. s. eo. s. et magis. dicit q̄ hec res de ſcendit ab egitate et charitate ſanguinis. s. q̄ p̄ ſlat ſiliū eſſet de iure naturali nō autem et ſiliū

b Cā Ultimo. ADDE. An abbas expul ſus poſſit ſa cere pacum de rebus mo naſterij et de beat alimen taris vīd bal confilio. cccc xxxviii. quar to volu.

c On n quēad moduz Jure natura li. et ob hanc rationem di cebat bal. in auē res que in. iij. col. cō munia de le. q̄ auū non tenetur dora re neptrem ſi filius habet vnd doret ſi eut dicimus in alimentis aliaſ ſic. an at quis teneat ſubuenire po tius filio ſuo q̄ patri ſuo: et econtra. vi de cy. m. l. iij. in fi. C. d. pa qui fi. diſtrā vide barro. i. l. d. coll. bo dum loquit quis teneat dotare ne p̄tē. pater an auū.

f i i i

De ventre inspicio.

a **M** bonis quero an. solent aliqui moder. examinare hoc in. stipula
tio hoc modo de verbo. oblig.

De ventre inspicio.

b **E**mporib^o. quero testis. semper soler ista. allegari q̄ creditur p eri
tis in arte. et an testis qui deponit per verbum videtur. valcat. et an-

ille qui depo-
nit per v̄bz
credo. de pe-
ritia artis ex-
eusetur a fal-
so testimonio
vide bald. in
l. data opera
i. xxij. col. C.
qui accusa. et
de teste dpo-
nente p ver-
bz videtur
scripti post
bar. in. l. qd
tamen. S. si
arbiter. S. de
arbi. et vidi
decisum de
duob^o medi-
cis testifican-
tib^o vñ sūl
se tm vulnu f
mortale q̄
sufficiūt vt i
S. qd autē. i
autē de non
alie. l. cōpa.
C. d. fi. instru-
c. quoniaz.
cōtra. d pro-
ba. no. bart.
et alij in phe-
mio fforz. Et
bar. in. l. quo-
tiēs. C. d. pō-
de. et auri. li-
x. et. l. i. S. fi-
de v̄bo. obli-
et bal. et saly. i
d. l. cōpa. et
cano. in. c. p
posuisti. d p
bar. et satis ē
q̄ pdicti qui
babēt super
tali cognitio
ne deponere
sunt expti in
arte sua. vt
dicit tex. l. c.
fūd. fri. et ma-
le. vel q̄ fint
medici. l. se-
mel. C. d. re-
mi. l. xij. et c.
significasti. el
h. de ho. et
medici in p.
posito dicun-
tur illi q̄ eas
egritudines
curare solent
taꝝ sebres q̄
etiam vulne-
ra. l. i. in pn.
et ibi bar. j. d
var. et extra-
or. cog. vñd
appellatione
medicorum
veniunt ob-
stetrics et q̄
no vniuerfa-
liter sed etiā
certaz partez
corporis cu-
rare solēt vt
dolores den-
tium seu auricularum etiam si per incantationem curarent vt dixit tex.
ibi no. bal. in. l. i. C. manda. et sic appetat non oportere q̄ sit doctoratus
q̄ p̄z etiam ex. l. i. S. ne autē. C. de conser. ma. vbi serui vtriusq; sex^o pos-
sunt esse medici q̄d esse non posset si ad hoc vt q̄s dicatur medicus. req-
rere doctoratus: q̄ cum doctoratus sit dignitas. c. q̄zto de mag. no.
bar. in. i. cōsti. codi. et in. l. e. ff. de test. mili. et bal. in. l. i. in pn. ff. d. iust. et iur.

prefet alimēta p̄si. vt dixi. S. e. l. si quis a liberis
S. si vel parens. ergo equitas naturalis facit vt
prius pertantur alimēta a p̄fe q̄ filio: et sic cuꝝ
pater sit de pp̄niorū sanguine putarē q̄ pri^o
pertant alimēta a p̄fe q̄ ab auo. et hoc dicit Ja.
de are. et dixi in. l. i. in fi. S. de iusti. et iure.
Ex. l. sequenti.

CAlimenta an debeant annua vñ mestrua. Et
an filius viuente p̄fe dicat habere aliquod ius i
debito honorum subsidio.

A bonis. Patronus nō h̄z
i nisi pro alimentis i cāu necessitatib^o. b.
.d. **C**Mo. q̄ dicit de alimentis mestruis: et tene-
menti. et sic videtur q̄ qui debet alimenta debet
solure de mense in mensē. **C** Oppo. C. de epi.
et cle. l. si quis ad declinandā: vbi dicit q̄ annua.
Jac. de are. sol. valde solēnitur et dicit q̄ quādo-
qz alimenta debentur in perpetuū vt pauperib^o
talis hospitalis vel fratribus et tunc debent an-
nua: vt in contrario. sed quandoqz debentur ali-
menta ad tempus vt alicui certo homini quē est
certum moriturū et tunc de mense in mēse de-
bentur. Sed dices tu nomine alimentoū conti-
nentur vestes: an in omni mense iduet me. Bre-
uiter hoc intellige verū in. l. nra q̄tum ad cibz
et potum. vestes autē debent dari cuꝝ eget: et hoc
tz glo. in. l. firmio. j. quādo di. le. ce. facit. l. nec se-
mel. S. si in habitationē. e. ti. Predicta itelligo
vera nisi per disponētem esset aliter declaratū:
qa dixit annuatim vel dictum vel quolibet mēse:
vt no. i. d. l. nec semel. S. si i habitationē. facit. l.
diariis. j. de ali. et ci. le. declarauit plene in. l. pecu-
nie sorte. j. de ali. et ciba. le. **C** Quero an^o filius
dicatur habere aliquod ius i debito honorū sub-
sidio viuente patre. Et quidam habent hic per
Hy. additionem de hac glo. in auē. de here. et
fal. S. si quis autem non implens. videtur dice-
re q̄ sic: et p̄ bac. l. pap. S. si quis. S. de inossi. te.
In contrarium videtur casus in. l. nostra: qa pa-
tronus nullum ius habet in bonis liberti. et pro-
hoc. l. ii. j. si a pa. quis fu. ma. verum ē q̄ viuo pa-
tre non dicitur debitum propriæ sed quasi debi-
tum. glo. est expressa. C. de iuris et fac. igno. l. iij.
facit. j. de col. bo. l. i. S. si impuberi. et quod ibi di-
xi. declarabo melius in. l. is potest. j. de acquir.
here. **C** Ultimo quero dicitur hic q̄ nulluz ius
habet nisi sit egenus. an ergo tunc haberet ius
in bonis liberti: et dico q̄ nō: quia si haberet ad
quēcunqz transire bona transiret istud on^o qd
est contra. l. heres liberti. j. de obsequi. mibi er-
go videtur q̄ sit onus persone pro rebus h̄z qd
alias d̄ in. l. rescripto. in fi. j. de mu. et ho.

De ventre inspicio custodiendoqz p̄tu. Ru-
locontinatio rubrice hui^o apparat ex principio. l. i
Ex. l. sequenti.

CAn obstetrics que adhibentur in casu hui^o

cum similibus serui autem. a dignitate repelluntur. l. pe. et fi. C. qui mi-
li. non pos. li. xi. sequeretur q̄ non possent esse medici contra. d. S. ne
autem.

ADDE tu q̄ vbiung cum dicto vnius medici probate note et in ar-
te periti concurrit longitudine vite in cura infirmi vel etiā q̄ vulnus nō

efset in loco
in quo nō re-
quieret con-
filiū medi-
corū vel ali-
ud concurre-
ret q̄ medici
dictū tuaret
tunc testimo-
nium vnius
medici ē suf-
ficiēs ad ab-
solvendū nō
obstat iura q̄
dicunt q̄ vbi
de pericia ar-
tis testimoni-
um reddit nō
sufficit vnius
testis sed reg-
rūt plures
ut in auē. de
nō alienan-
dis. S. sed ne
qz in verbo
architectis et
in. l. semel d̄
re mili. li. xij.
in verbo me-
dicis et hic
ter. in verbo
oēs vel due
et i. l. bac edi-
ctali. S. mobi-
lum in ver-
bo arbitros
quia ista iura
procedūt q̄
plures sue/
runt adhibi-
ti quia tunc
per plures si-
enda est pro-
batio. S. vbi
vulnerat? so-
lum vñ me-
dicum adhi-
buit vel al-
ter fuisse ad-
hibitus si est
probate note
et peritus in
arte iudeat p̄
se conforma-
re cuꝝ dicto
illius. ar. l. i.
fi. de verbo.
ob. et quia nō
debz vulnera-
tus subtrahere
adversario
facultatem p̄
bandi nulluz
me dicu. S. vñ
num adhi-
bendo et hoc
consulvit clā-
rius bal. eius
cōsilio. eccl.
secundo vo-
lu. Scias eti-
am vñum q̄
dixit bald. in
l. i. si mora. S.
si vir. S. foli-
matri. et q̄ si
vulneratus
non adhibu-
re medicum

presumitur sua culpa mortuus quādo vulnus poterat se habere ad mor-
tem et vitam iudicio medicorum. et que sunt consideranda ad videndum
an sit mortuus ex vulnere uel sui culpa posuit bal. consilio. cōs. primo
lib. et q̄ stetit dicto viuus periti in arte quando plures haberi non pos-
sunt tenuit. Ro. eius consilio. x. vbi dicit q̄ licet istis deponentibus de
corum peritia deferatur iuramentū tamen si sit statutum q̄ in causis